

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 65.

Maribor, dne 4. junija 1909.

Letnik I.

Naša S. K. S. Z.

Na skupščini S. K. S. Z. na binkoštni ponedeljek pri Sv. Jakobu v Rožu je podal poročilo o delovanju štajerske S. K. S. Z. gospod profesor dr. Hohnjec. Že v zadnji številki smo o tem pisali, vendar se nam zdi umestno, da podamo v naslednjem celotno poročilo.

Načela so prvo v življenju in delovanju kakor posameznika, tako tudi celega naroda. Razum je tista sila, ki naj vlada človeško mišljenje, hotenje in delovanje. Duh pa je kakor greda. Prazna gredica ti ne bo nič rodila, ostane pusta in prazna, če je ne oplodiš s semenom, zasaдиš s cvetkami in rastlinami. Tudi duha je treba oplojati z dušnim semenom, z mislimi in predstavami, s snovanjem pojmov, ki se združujejo v sodbe in razvijajo v načela, katera niso samo teoretičnega pomena, temveč tudi praktične važnosti.

Ljudem je treba ponajveč dati vzore in načela. Sami navadno ne pridejo do njih. Ljudje so z veliko večino tako zatopljeni v vsakdanje, mehanično in zbog tega duhomorno delo na polju, ob stroju, v delavnici, v prodajalnici, v pisarni, da niti ne pridejo do tistega globokega premišljevanja in resnega preudarjanja, ki ga je treba, da si človek zasvoji tista vrhovna načela, ki določajo smer v zasebnem življenju in osobito v javnem delovanju.

To je naloga ljudskega poučevanja in izobraževanja.

V katerem smislu se ima izvrševati izobraževanje, ne more biti vprašanje tistemu, ki mu je blagor posameznika in celega naroda pri srcu. Poduk bodi množični in koristen, ustrezajoč vsem gmočnim in duševnim potrebam človeškim in tako poedince in narod dvigajoč do višine krščanske izobrazbe in kulture in do uživanja njenih časnih in večnih dobrin.

V tem smislu izvršujejo izobraževalno delo med našim ljudstvom tista društva, ki so združena v močnejši organizaciji S. K. S. Z. Poročati mi je o delovanju štajerske S. K. S. Z.

Zveza šteje 115 izobraževalnih društev in samostojnih mladeniških zvez. Lepo število, pa nikakor še popolno. Zadnja volilna borba nam je pokazala, kje še nedostaja izobrazba in znanja, kje še so ljudje dostopni slepilnim liberalnim frazam. Tjekaj spada vsled nujne potrebe kako izobraževalno društvo. In če pri odločitvah krajevnih činiteljih ne bomo našli pravega smisla za to, pa ga bo treba vcepiti. — Kar je treba, se mora storiti.

Osrednji odbor v Mariboru si je bil v svesti, da mu je izvrševati nalogo srca v telesu: pošiljati oživljajočo kri po vseh žilah. To bodrečo in oživljajočo nalogo izvršil je posebno s prirejanjem socialnih tečajev po deželi, katerih je bilo v pretečeni zimi osem, in sicer v Slovenski Bistrici, Veliki Nedelji, pri Sv. Križu tik Slatine, v Ljutomeru, Sošanju, Brežicah, Ptuj, v Braslovčah. Za bodočo zimo se je za take tečaje že prenumeriralo nekaj krajev.

Prav pridno deluje tudi največji odsek S. K. S. Z., namreč Zveza slovenskih mladeničev.

V svojo dolžnost si štejem, da pred vsem zahvalim naše vrle slovenske mladeniče za to, kar so storili v času deželnozbornih štajerskih volitev. Ne trdim preveč, če izjavim, da brez sodelovanja naših mladeničev ne bi povsod zmagali ali vsaj ne bi tako sijajno zmagali. Naši fantje sicer ponajveč niso volili, toda pot so pripravljali in na volišče vabili tiste, ki imajo to pravico. Šli so na delo s popolnim poznanjem položaja in vseh tistih agitačnih sredstev, ki vodijo do zmage. Za pošteno krščansko in kmečko stvar so šli v boj s tistim plemenitim ognjem, ki gori v poštenem mladem srcu, in s tisto požrtvovalnostjo, ki je samo mladini lastna. (Glasno pritrdjevanje.)

Niso se liberalni voditelji zaman bali naših organiziranih mladeničev. Izid je pokazal, da je ta strah bil upravičen. Ponajveč je že naša mlada — avantgarda liberalne vrste vrgla nazaj. In ko so prišli s krepkim korakom bataljoni naših značajnih kmečkih mož, navadno ni bilo več zaprek; in če se je ponekod pojavilo nasprotje, kar je liberalno govorilo, hujskalo in tulilo, pa so ga naši močje z odločno kretnjo brenili ob stran. Z zahvalo združujem željo, naj bi naša mladinska organizacija napredovala povsod, osobito na Koroškem kot porok boljše bodočnosti.

Ker so liberalci na svojem strankinem telesu čutili moč mladeniške organizacije, so napovedali v svojih listih, da bodo tudi začeli z mladeniško organizacijo. Svetujemo njim, naj se ne varajo v svojih upih. Kar je dobrega in plemenitega med našo kmečko mladino, je po večini že v naši organizaciji ali pa ji bo kmalu pristopilo. Kar je pa slabega, pa je že tako organizirano po svojem načinu in ni treba, da bi tamkaj liberalci izgubljali svoje dragocene organizatorične moči.

Bistvena točka v programu S. K. S. Z. je v zadnjem času postala tudi narodna obramba. Poročila se je ta točka iz tiste naravne in nujne potrebe, ki postavlja proti napadu odpor, proti nameravam in

že začeti razlastitvi odločno obrambo svoje lasti. Namen, ki nas pri tem delu vodi, je ta: z vsem napotrom in vsemi sredstvi preprečiti, da bi se od naše domovine odkrhnili kak kos slovenske zemlje ter bi se nam raznarodili in izgubili rodni bratje. Že preveč se je skrčilo slovensko ozemlje.

O tem nam pripoveduje žalostno povest Štajerska, o tem posebno bridko toži dežela, za kateri danes zborujemo. Nekdaj je bila mogočna zibel celega Slovenstva, pa žal davno za nami so ti časi. Več nego 1000 let moramo iti nazaj v zgodovino in pride mo do tiste dobe, ko je slovenska zemlja bila najbolj razširjena. Od takrat se je krčila in zoževala, in v isti meri je prodiral za našim hrbtom mogočni germanski sosed. Nevarnost je, da bi se nam zožila še bolj.

Te dni je šel po nemških časnikih članek z naslovom: Slovanska nevarnost na Koroškem! Nobenega človeka ne more ta spis prepričati, da bi Nemcem v resnici pretela kaka nevarnost. Nemško-radikalnim slovenofobom že preseđa samo dejstvo, da je na Koroškem sploh še kak človek, ki govori slovensko. V ostalem pa člankar priznava, da po izkazu statistike nemška jezikovna meja neprenehoma prodira od severa proti jugu. Zato pa moramo vsi na branik. Proti premoči nemškega kapitala ne moremo postaviti istovrstnega protiteža. Naše protiteže bode izobrazeno, značajno, narodno zavedno ljudstvo, ki se bo s studom obrnilo od Judeževih grošev, ki ga vabijo k izdajstvu narodnosti in njenih interesov.

To se more doseči in to tudi moramo doseči, in to bode velika naloga, ki jo naj naša izobraževalna društva izvršujejo med ljudstvom. Smisel za narodno obrambo naj ne ostane samo med razumništvom kot nekaj naroden šport, temveč potom naših društev moramo prodreti v nizke in najnižje sloje. Če bo ves narod prešinjen s tem duhom, se nam ni treba bati za njegov obstanek.

Da si pridobimo vsaj nekaj gmočnih sredstev za obrambno delo, smo ustanovili obmejni sklad.

Obmejni sklad je imel ob priliki lanskega občnega zbora dohodkov 460.79 K; po občnem zboru do zdaj se je še nabralo 185.20 K, skupaj 645.99 K. Stroškov je bilo do lanskega občnega zbora 136.73 K, od občnega zbora do zdaj 222 K, skupaj 358.73 K. Torej je zdaj v blagajni 287.26 K. Denar se porablja za vzdrževanje knjižnic, za razširjanje slovenskih knjig in časopisov po obmejnih krajih. Da lažje dosežemo svoj namen, namreč potom izobraževanja in vzbujanja narodne zavesti ohraniti sloven-

PODLISTEK.

Sin.

Spisal V. R.
(Konec.)

Šli sta polagoma med vrstami postelj in pred njima so se slišali vedno tisti drsajoči koraki. Zopet je bila dolga pot, tuintam so se čuli težki vzdih, nekje daleč doli pa glasen pogovor in trkanje steklenih posod. Za njima pri vratih pa je zvonil električni zvonček in vmes je govoril nekdo z nejevoljnim glasom.

In njej je bilo tako samotno med vsem tem, strah ji je stiskal srce in trepetaje je pričakovala in se bala trenutka, ko pride do svojega Franceljnega postelje.

— Pravkar so zdravniki pri njem!, je dejala Marijana, tamle leži na zadnji postelji.

Nekdo je z mirnim glasom še nekaj ukazoval, potem so se zasišale stopinje in zdravniki so šli dalje v drugo sobo.

Marijana jo je peljala bližje k postelji in položila njeno roko na Franceljevo čelo.

— V nezavesti je — komaj da še diha! pravi mati.

In ona se je sklonila in poljubila sina na vroče čelo. Nobena solza ni prišla v njene oči, tako žalostno in samotno ji je bilo.

Položila je roko s čela na prsi, ki so se dvigale težko v dolgih presledkih.

Težka slutnja jo je obšla o smrti in o koncu,

vsa njena ljubezen do Francelja se je dvignila v njenem srcu, ko je izpoznala njegovo slanje.

In zaihtela je kakor še nikoli v življenju in se zgrudila na stol ob postelji.

— Mati je!, so šepetali bolniki naokoli.

— Ana kaj hočete, vđajte se v božjo voljo!, jo je tolažila Marijana, a njej so vrele vedno nove solze iz oči.

— O Bog, takega svidenja si nisem prosila!

— ji je govorilo v duši in grenko ji je bilo ob tej misli. Vstala je kljubovalnost v njej proti vsemu, — proti Bogu in proti ljudem.

Toda vstrašila se je teh misli, po prvem krčevitem joku so ji jale teči solze mirnejše in globoka, vdana žalost jo je prešla.

Prišel je med tem zopet en zdravnik k Francelju, in ko je izvedel, da je njegova mati, ji je dovolil ostati vso noč pri njem.

Jokala ni več, le tuintam se ji je izvil še kak vzdih iz prs. Marijano je prosila, naj odide domov, in ostala je sama pri sinu.

Ležal je tiho in mirno, niti zganil se ni, če mu je položila roko na čelo. Tudi ko mu je postrežnica prišla polagat mrzlih obkladkov, se ni vzbudil iz nezavesti.

— Bogve ali ozdravi?, je vprašala plaho in upanje se je vzbudilo v njeni duši.

— Ne vem — gospodje zdravniki niso rekli še ničesar! — je odgovorila zaspano postrežnica ter odšla v drugo sobo.

Zopet je sedela sama ob postelji v svoji žalosti. Mislija je na nekdanje dni, ko je živela s Franceljem v miru in zadovoljnosti, mislija je na čas, ko je izgubila luč svojih oči, toda nikoli ji ni bilo huje ne-

go tedaj, ko je izgubila sina. In spomnila se je Berte, lepega in preširnega dekleta, in Franceljeve ljubezni do nje.

— Zakaj ni nje k Franceljevi postelji? Gotovo je že izvedela o tem. —

Težek dvom je prišel v njeno dušo, sto vprašanj je vstajalo pred njo, a ni si vedela odgovora.

Počasi so tekale večerne ure, naokrog se je slišalo enakomerno dihanje spečih bolnikov, tuintam je kdo vzdihoval v svojih velikih bolečinah. Počasi so tekale ure in z njimi so se vrstile žalostne, brezpoko-

ne misli.

Vsak hip je položila roko na Franceljevo čelo, poslušala s paznostjo pretrgano dihanje njegovo, da bi opazila kako izpremembo.

Postrežnica je že drugič premenila obkladke.

Proti počitni je bilo, kakor da bi se zganile Franceljeve ustnice in je prišel dolg vzdihljaj iz prs. Vstala je, sklonila glavo k njemu in mu položila roko na vroče čelo. Bilo je potno in v sencih je plala kri po žilah.

— Berta! —

Tiho je izgovoril Francelj to ime in le njeno uho je je slišalo.

— Jaz sem pri tebi, Francelj, jaz — je izpregovorila polglasno.

— Berta — kaj si mi storila! — Zakaj si me zapustila?

V dolgih presledkih so prihajale te besede iz Franceljevih ust.

— Saj sem jaz pri tebi, tvoja mati —

Oči so se ji iz nova napolnile s solzami, ko je slišala govoriti sina, ki je v vročici vpraševal po njej, ki ju je oba napravila nesrečna. In vendar si

ski živelj v narodno ogroženih krajih, stojimo v zvezi s približno 200 hišami v teh krajih.

V prid obmejnim Slovincem smo izdali obmejni kolek, ki nosi podobo celega slovenskega ozemlja in ki se je močno priljubil. Dozdaj se je prodalo 97.414 kom., plačano je že 1020.86 K, na dolg je še 927.28 K. V zalogi je še 102.586 komadov. Toplo priporočamo ta kolek posameznikom in društvom.

Za Št. Ilj se je nabralo 2795.54 K, „Naša Strazha“ je darovala 2600 K, skupaj 5395.54 K. Ne čudimo se, če naši narodni našprotniki, naše narodno obrambno delo obsojajo kot hujskanje. Bolj se moramo čuditi, da imajo naši rojaki v liberalnih vrstah zanj le zasmeh in sumničenje. Toda preveč tudi njim ne zamerimo, ker upoštevamo njih nesrečen temperament in ker dobro vemo, da je liberalizem istoveten z zanikanjem in razdiranjem.

Ne ozirajmo se torej na sovražnike izven našega naroda in tudi v narodnih vrstah. Pojdimo naprej po svoji poti, narod svoj izobrazujoč in rešujoč!

Dragi Slovenci! Pred nami je danes podoba združene Slovenije. Zastopana je jako številno Koroška, veliko jih je prišlo s Kranjskega, zastopana je Štajerska, Goriška in Primorska. Združena Slovenija kot politična enota je cilj, ki nam blešči nasproti iz daljne prihodnosti.

Toda združena Slovenija kot organizirana enota na izobraževalnem in gospodarskem polju je cilj, ki je dosegljiv. Ta cilj moramo doseči, če hočemo ohraniti in obraniti tiste svoje brate, ki jih preti zaдушiti tujenarodna premoč. Delo za ta cilj je v pravem pomenu narodno in socialno. Temu visokemu cilju posvetimo vse svoje moči!

Zadružna zveza v Ljubljani

Na kratko smo že omenili glavno skupščino zveze v Ljubljani, ki se je vršila v četrtek 27. maja. Naj slede tu nekatere podrobnosti, z katerih bodo cenjeni čitatelji lahko spoznali, kako lepe sadove rodi ta naša izvrstna gospodarska organizacija.

V imenu načelstva je poročal načelstveni ravnatelj J. Traven o delovanju Zveze v preteklem letu. Kar si je začrtala Zveza na svojih skupščinah, hoče tudi izvesti in deluje na to, da bi vsaka župnija ali občina imela svojo zadrugo, osobito svoj denarni zavod. Svojemu cilju se je približala v minulemu letu. Lani je pristopilo Zvezi 100 novoustanovljenih zadrug in sicer na Kranjskem 40, na Štajerskem 31, v Dalmaciji 16, v Istri 10, v Trstu 1, na Goriškem 1 in na Koroškem 1.

Največ se je osnovalo hranilnic in posojilnic, 77. Zveza je imela koncem leta 1908 516 zadrug, 4 štirih letih, od leta 1904, ko je imela 241 zadrug, za 275 zadrug več. Tekom leta je izstopilo 17 članic, ki so deloma likvidirale, deloma prestopile k nasprotni zvezi.

Hranilnic je bilo leta 1907 254, ki so štejele 67 tisoč 243 članov, denarni promet je znašal 161.852.357 K 58 vin., torej je imela povprečno vsaka hranilnica 265 članov. Pri nas je posojilništvo bolj razvito, kakor na Nemškem.

Da se je dosegel ta lep uspeh, se moramo zahvaliti tistim činiteljem, ki so z veliko vnemo in požrtvovalnostjo delali za zadružno stvar. V prvi vrsti gre hvala naši duhovščini, svetni kakor tudi redovni, posebno v Dalmaciji, za kar jim bodi izrečena iskrena zahvala.

Ne smemo pa ob enem prezreti dela in truda tudi drugih činiteljev, ki so se zavzeli za zadružništvo in ki so zanje delovali z veliko požrtvovalnostjo

je želela, da bi bila Berta ob postelji. Vse bi ji odpustila v teh trenutkih.

Franceljeve roke so se dotaknile njene roke in se je oklenile.

— In sedaj si prišla zopet k meni. — Nikoli več me ne zapustiš — kaj ne? Nikoli te ne bo več videl oni. — Ah, — tisti prokleti. — Jaz ga gotovo ubijem!

Začel je govoriti naglo. Sovražne so bile njegove besede, roke so se krčile v jezi in gnjevu.

— Proklet, kamor stopi. Proklet, ker mi je tebe ukradel. Tebe, Berta! Zakaj si šla?

Umolknil je nenađoma, ker se je bil vtrudil. V čelu je gorela kri in dihal je globoko in hitro.

Obrisala mu je potno čelo in ga poklicala z ljubeznivo glasom, kakor nekdanj v otroških letih: Francelj!

Nikdar več ne odgovori na njen klic. Nobene besede ne bo več slišala iz njegovih ust. Umrje in ne bo vedel, da mu je odpustila vse, da bi dala svojo srčno kri za njegovo življenje.

Zahtela je pod težo teh temnih misli. A nenađoma je zaslišala Franceljev tih glas, — ki jo je poklical.

— Mati!

— Kaj je, Francelj? je odgovorila in se sklonila k njemu. Bila je prepričana, da se je vzbudil iz nezavesti, kajti jasen in čist je bil njegov glas in nič mrzličnega ni bilo več v njem.

Poljubila ga je na čelo in njene roke so se oklenile njegovih.

— Čemu ste prišli? — Ni bilo treba!, je dejal in izvil svoje roke iz njenih. Trpek in mrzel je bil njegov glas, pred hipom še tako zaupljiv in nežen.

Dasi se je od gotove strani očitalo kmetom, ki marsikje vodijo sami zadruge, nezmožnosti, in ravno zadružno delo pokazalo, da imamo med našim ljudstvom mnogo doslej zakopanih talentov. Posebno lepo osvetljuje naše zadružno delo, da se večinoma dela brezplačno.

Skrbelo se je tudi, da se dobe za vodstvo zadrug sposobne moči, ker le tako zamoremo upati na življenje in obstoj zadrug. Izkušnja uči, da je boljše, da kje ni zadruge, kakor da ne bi mogla živeti in se razvijati.

Zato je priredila Zadružna zveza tedenske poučne tečaje v Celovcu, Celju, Kočevju, v Sv. Ivanu pri Trstu. Tečaji, ki so se jih udeležili v velikem številu mladi fantje, so rodili obilo sadu, in zanesli med mladino smisel za zadružništvo.

Poleg velikih smo imeli še več manjših poučnih tečajev. Zahvalo zasluži glede na prireditve teh manjših poučnih tečajev Pušenjak, naš marljivi nadrevizor, ki je na Štajerskem priredil več takih tečajev in na raznih sestankih poučeval ljudi o zadružništvu in ki je pohitel osebno k prvemu uradnemu dnevu vsake novoustanovljene hranilnice, vsled česar so nove posojilnice v tako lepem redu.

Zadružna okrožja so na Štajerskem lepo delovala. Na Kranjskem so sicer ustanovljena, a delo v njih še počiva, da se vzbude.

Kar se je lansko leto na skupščini izrazilo kot želja, se je uresničilo, mislim zadružno šolo. Predavala sta na njej tudi Zvezin ravmatelj in tajnik. In Zveza je posredovala, da je naklonila vlada 4000 K podpore učencem te šole. Upajmo, da dobimo iz te šole vnetih in sposobnih moči za vodstvo naših zadrug.

Tudi vlada je priznala naše delo in je naklonila 18.000 K podpore, ki jo dobimo šele te dni, zato ni izkazana v računu za lansko leto.

Načelstvo je imelo 34 sej, 10 več kot prejšnje leto. Za redno poslovanje gre za sluga tudi uradništvu, ki je štel 21 oseb. Lani je rešila pisarna 18.317 dopisov, razposlala 2222 okrožnic in izvršila vsa revizorska poročila doma.

Knjigovodstvo je rešilo 2444 knjigovodskih dopisov. Denarnih pisem se je odposlalo 457, dopisnic za obremenitev 8022, dopisnic v potrdilo 5247, računov 1658, računskih izvlečkov 1248, vknjižb pa je bilo 13.593.

O denarnem poslovanju Zadružne zveze 1. 1908 je poročal ravnatelj Rašica.

Celokupni promet „Zadružne zveze“ je znašal 93 mil. 505.337 K 52 vin., za 22 mil. 9.613 K 88 vin. več nego leto poprej. Delež so se zvišali za 41.320 K in so znašali 239.060 K; jamstveni znesek je znašal 1 mil. 734.800 K (+ 39.200 K). Vloge članic so znašale 11 mil. 186.459 K 56 vin. (+ 2.003.423 K 47 vin.). Krediti v tekočem računu so znašali 10.536.243 K 91 vin. (+ 1.504.584 K 22 vin.). Skupaj se je naložilo pri raznih zavodih 19 mil. 761.489 K 74 vin. Eskomptovalo se je leta 1908: 413.414 K 10 vin., menična listnica je znašala koncem leta 1907: 40.041, eskomptovalo se je 324.293 K 10 vin. Skupno stanje mobilnega kapitala koncem leta 1908 je znašalo 905.839 K 68 vin. (+ 583.481 K 90 vin.). Uradni izdatki so znašali 1. 1908: 76.197 K 37 vin., uradni prejemki pa 37.965 K 55 vin. Nova hiša je stala z adaptacijo 215.643 K 19 vin. Čisti dobiček za 1. 1908 znaša 41.312 K 43 vin. Za leto 1908 je obljubljena državna podpora 18.000 K in podpora za izdajo „Narodnega Gospodarja“ 2000 kron. Ker se ti zneski izplačajo 1909, se niso vpoštevali v bilanco za leto 1908, ker bi bil sicer čisti dobiček večji za 20.000 K in bi znašal 61.312 K 43 vin. Lastno zvezino premoženje znaša 291.637 K 58 vin. (82.632 K 43 vin.).

Na predlog načelnika nadzorstva se je čisti dobiček razdelil tako-le: V splošni rezervni zaklad gr.

— Francelj, čemu vprašuješ po tem? je izpregovorila med solzami in se zopet oklenila s prsti na njegove roke.

— Če so me drugi zapustili, ste me morali še vi. — Če ni prišla ona — tudi vas ni bilo treba. — umrjem lahko sam.

Težko in počasi je govoril te besede. Ona je molčala in tiho jokala.

Dolg molk — počasi in težko so se dvigale njegove prsi. Polagoma in skoro neopazno so se oklepali njegovi prsti njenih rok.

— Mati, odpustite mi!, je izpregovoril za nekaj časa.

— Saj sem ti že davno!, je dejala vsa blažena, ko je pritisnil Francelj njeno roko na vroči, suhi ustnici in jo poljubil.

Zopet dolg molk. — Minute so bile dolge kakor ure.

— A njej recite, da jo proklinjam v zadnjih trenutkih! — Mrzlične so bile besede, gnjev in srd sta bila v njih, še večji kakor v prejšnjih, katere je govoril v nezavesti.

— Francelj, ne govori tako!

— Ne — prokleta ona in on, s katerim je šla.

— Naj pogineta kakor jaz!

Obupne so bile besede in divja groza je ležala v njih.

Srce ji je vztrepetal v neskončnem strahu. Njen glas se je tresel, ko ga je vprašala nežno kakor nekoč, ko je bil še otrok:

— Francelj, kaj se ne bojiš Boga?

— Kaj? Vse so mi vzeli. Vašo in njeno ljubezen so mi ukradli in Boga tudi. — In sedaj poginem in proklinjam vse skupaj!

25.000 K, v posebni likvidacijski zaklad pa 16.312 K 43 vinarjev.

O revizijah je poročal nadrevizor gosp. Vlado Pušenjak.

Od revizij je zavisen pogosto obstanek marsikaterih zadrug. Zato pa zahteva že država s postavo z dne 10. junija leta 1903, drž. zak. št. 133, da se mora vsaka zadruga podvreči reviziji. Izvršuje jo pa Zveza, ki ima za to od države dovoljeno revizijsko pravico. Tako pravico ima tudi Zadružna zveza. To važno nalogo, ki jo je prevzela z revizijsko pravico, je Zadružna zveza v minulemu letu vestno izvrševala. V preteklem letu je izvršila okrog 250 revizij (71 več).

Revizije so trajale pri posameznih zadrugah po en dan, dva, tri do štiri dni, pri nekaterih tudi cel teden, pri nekaterih po 14 dni, tri ali celo tudi štiri tedne.

Revizije nam podajajo jasno sliko o stanju in poslovanju posameznih Zvezinih članic. Uspeh revizij je zelo zadovoljiv, kajti precejšno število naših članic posluje vzorno, večina dobro, le malo jih je, ki se niso držale navodil revizorjev.

Kar zadeva denarno poslovanje, moram priznati, da postopajo članice zelo previdno. Svoj odvišni denar nalagajo v tekočem računu pri Zvezi, le nekaj krha disciplino, doma pa tudi posejajo kolikor mogoče zanesljivim osebam, tako da je glede na denar pri naših članicah največja varnost in previdnost.

Knjigovodstvo je po zadrugah dobro.

Kar najdemo nedostatkov pri naših zadrugah, so le formalnega pomena in jih je najti le pri nekaterih zadrugah. Vse novejša zadruga natančno opravljajo svoje posle, tako, da so pogreški, ki se morda zasledijo, prav malenkostni.

Nedostatki so semintje najti pri pristopnicah, ki niso pravilno podpisane ali pri zadolžnicah, ki so včasih pomanjkljive. Ponekod ima načelstvo le porredkoma seje.

Kakor mora načelstvo vestno vršiti svoj posel, tako mora nadzorstvo spolnovati svojo dolžnost in se je zavedati. Saj vsak četrta leta naj se snide nadzorstvo in natančno pregleda poslovanje načelstva. Če najde kaj napak, jih mora popraviti, in opozoriti načelstvo nanje. A pogosto se nadzorstvo ne zmeni skoro celo leto za poslovanje načelstva, misli, da je dovolj, če se sestane nadzorstvo nekaj dni prej, preden se predloži obnemu zboru letni zaključek.

Temu pa ni tako!

Kajti kdor se da voliti v nadzorstvo, prevzame velike dolžnosti in odgovornost pred javnostjo in sodiščem za pravilno poslovanje zadrug. Nadzornik ne smejo spati, marveč bedeti in čuti, morajo biti delavci, ne penzionisti.

Kdor ne misli delati to, kar je naloga nadzorstva, kdor meni počivati, komur gre pri tem le za čast, ta ni za nadzornika. Časti ne išči v nastovu, marveč v tem, da vestno v vsajšnjem, vestnem delu in natančno izvršuješ opravila, ki ti jih je naložila tvoja služba.

Da se pri revizijah enotno postopa, za to so prav važne revizorske konference, ki se vrše malone vsak mesec. Želeči je, da se vrše revizije tudi ne napovedano, ki pokažejo šele pravi vpogled v poslovanje. Semintje so potrebne tudi nadrevizije, ki so nekaka kontrola nad revizorji in pa zadrugami, koliko so namreč te odpravile nedostatke od zadnje revizije. Ponekod so bile glavne revizije.

Omenjam le še, da je naš ideal, naša želja pri vseh članicah izvršiti revizijo vsako leto. Toda ni bilo dovolj revizorjev na razpolago, in če so bili doma, jih je čakalo obilno posla pri izdelovanju bilanc,

Burno so se dvigale njegove prsi in roke so se krčevito stiskale.

Se večji strah je prišel v njeno dušo in vendar ni obupala.

— Moj Bog, Francelj. Spomni se na otroška leta in iz ljubezni do mene pusti te strašne misli!

Obrisala mu je potno čelo. Francelj je molčal.

Dolg molk je bil in razločno so se slišali sami kratki vzdih iz njegovih prsi. Velik boj je vihral v njegovi duši.

Ona je čutila, da je konec blizu.

— Moli, Francelj! — je zaprosila plaho, in odpusti vsem.

— Odpuščam! Molite vi naprej!

Komaj slišno so šepetale njegove ustnice te besede.

In kakor nekdanj, ko ga je učila še otroka moliti, je začela ihteti:

— Oče naš, kateri si v nebesih.

Tiho in nerazločno je ponavljala Francelj njene molitve. Prišla je med tem postrežnica, da bi prelozila obkladke. A ko je vse videla, je šla klicat duhovnika — — —

Krog pete ure zjutraj je umrl.

Ona je jokala ob postelji, toda velika tolažba je bila v njeni duši.

Zunaj pa se je budilo velikonočno jutro, nešteto zvonov je zvonilo in njih glasovi so se združevali v veliko pesem vstajenja, ki je ponosno plula iznad mesta proti nebesom.

zato so se nekateri kraji letos morali vaditi v potrpežljivosti, ko so zahtevali revizorjev. Upamo, da bo v prihodnje, ko nam bo na razpolago več izvežbanih moči, v tem oziru drugače.

Po podanih poročilih so se še razmotrivali razni predlogi, izmed katerih omenjamo predlog, naj se priredi združni tečaj za duhovnike, učitelje, — za osebe s predizobrazbo. Sklenilo se je, da se bo tak tečaj, ki bo trajal 14 dni, vršil v Ljubljani zadnje dni avgusta in prve dni septembra.

POZOR!

Kupujte le vžigalice: „V korist obmejnemu Slovincem“.

Kolekujte vsako pismo z obmejnemu kolkom!

Zahtevajte po gostilnah računske listke S. K. S. Z. v korist obmejnemu skladu.

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste: Straža, Slov. Gospodar, Naš Dom, Slovenec! Svoji k svojim!

Politični pregled.

Državni zbor.

V četrtek se je zopet sešla državna zbornica. Na vrsto je prišel dr. Šusteršičev nujni predlog glede bosanske agrarne banke. Med splošno napetostjo, splošnim priznanjem in odobravanjem zbornice je dr. Šusteršič utemeljeval svoj predlog. Aneksija Bosne in Hercegovine je bila povod nevarnosti, da nastane svetovna vojska. Z zanimanjem gleda sedaj vsa Evropa, kaj delamo v Bosni in Hercegovini. Prvo, kar se je zagrešilo, je takozvana kmečka odveza, ki je pa le veliko oderuško podjetje. Namesto s socialnimi reformami smo pričeli z oderuško razlastitvijo. Sklepe bosanskega odseka niso volili stvarni momenti. Jugoslovani se ne bore proti kaki ogrski banki, ampak proti vsakemu oderuštvi, proti izkoriščanju. Končno je govornik priporočal, naj se sprejme od bosanskega odseka odklonjena Vukovičeva resolucija, ter rekel: Za to resolucijo more glasovati vsak, kateri resno hoče preprečiti oderuško banko, ki je sramota za državo.

Za dr. Šusteršičem je govoril češki radikalec Kalina, ki je v zadevi ogrske agrarne banke za Bosno in Hercegovino tudi vložil nujni predlog, ki je skupno z dr. Šusteršičevem v razpravi. Med govorom poslanca Kramara je nastal velik hrup. Posebno se je odlikoval vsenemški popravkar Malik in pa njegov zvesti tovariš Iro. V imenu socialdemokratov je izjavil poslanec Daszynki, da bodo socialdemokracije glasovali za nujnost predloga.

Nato je bila razprava prekinjena. Med razpravo je prišlo med poslancem Tresičem in socialdemokrati do zelo burnega prizora. Socialdemokracije so Tresiču očitali, da je tudi ruski agent, nakar je Tresič ogorčeno dejal: Kedo je to rekel? Da mu bodem tako zaušnico, da se bo trikrat obrnil. Seveda je to grozno razburilo socialdemokrate. — Danes je zopet seja, v kateri se nadaljuje razprava o Šusteršičevem nujnem predlogu.

Veleizdajniški proces.

Priča krojač Slanac iz Petrinje je izrekel, da ko je izšla pravoslavna procesija iz cerkve, je nastal nenačrta nek hrušč in slišal je klice: Živio Peter Karagjorgjevič, te hrvatske malovedneže bomo pogazili. Župana bomo pa malo z nožem dražili. Na to so dvakrat ustrelili iz samokresov. Od teh ljudi je jedino Paiča spoznal, ki je pa tudi najbolj kričal.

Predsednik: A kdo je ustrelil?

Priča: Jaz mislim, da on sam, ali nisem si-guren.

Predsednik: Ali je še kdo slišal Paiča?

Priča: Marija Slanac.

Predsednik izprašuje dalje, zakaj da so pravoslavni tako hudi na katoličane.

Priča odgovarja, da so sedaj šele taki postali, prej niso bili tako razjarjeni.

Orožniški postajevođa Ivan Keča iz Petrinje izpove kot priča, da je on obtoženega Paiča spremljal v Zagreb k preiskavi, pa je ta v enomer plakal in trdil, da on ni ničesar zakrivil. Krivi so vsemu popi, kateri so učili, da je vse srbska zemlja in da ne smejo kupovati pri Hrvatih. Paič je tudi rekel, da on sploh ne ve, kaj je kralj Peter. Da bi se klicalo kralju Petru, on sploh ne ve, ker je bil tisti čas ravno bolan ležal v Sisku.

Marija Slanac izpove, da se je isti čin dogo-dil na dan procesije pravoslavni in sicer po obedu in je slišala prav razločno iz neke gruča ljudi klice: Živio Karagjorgjevič, mi Srbi si prđajmo roke, da bomo za Srbijo kri prelili. To so klicali samo dva ali trije, a ostali so ploskali. Za Paiča ona ne more vedeti, ali je bil ali ne, ker ne pozna ljudi. Tudi ne ve, ali so bili pijani ali ne.

Miša Severovič izpove pod prisego, da je v tisti gostilni, kjer on služi za natakarja, obtoženi Erak pil z nekimi Bošnjaki in govoril, da je Srbin in da se ne boji ne kralja in ne drugega nikogar. Jaz sem za Karagjorgjeviča.

Predsednik: Ali je tudi rekel, da je to srbska zemlja?

Severovič: Ne, tega ni rekel. Za kralja Petra je dejal, da ga ima narod za svetnika. Tako popevajo pesem o svetem kralju Petru Karagjorgjeviču. Razun tega kličejo tudi: Živela Srbija! Živio kralj Peter! Taki klici so v navadi, odkar je Dmtar Ervačanin za občinskega predstojnika. V Mojovi hiši so se obdržavali neki sestanki, za katere oni pravi-jo, da je srbski klub. V njegovi hiši se ljudstvo tudi podučuje v veliko-srbski propagandi in ideji. Odkar so obtoženci zaprti, je najlepši mir v Dubici.

Simo Hrnjač, pravoslavni cerkvenik v Dubici, izpove, da je za časa slikanja izginila iz cerkve vladarjeva slika. Župnik mu je naročil, naj sliko zopet obesi na prejšnje mesto. Predstojnik cerkvene občine Ervačanin mu je pa rekel, da naj vse druge slike nazaj obesi, samo vladarjeve ne.

Predsednik: Pa so se druge slike res nazaj obesile na prvotna mesta?

Priča: Ne, ni pustil, češ, da je zid preslab, da se pokvari.

Jovo Janošević iz Dubice pripoveduje, da mu ni nič znanega o tem, da bi Ervačanin razširjal slike kralja Petra. Pripoveduje dalje o volilnem shodu, pa trdi, da se ni propagiralo nikako srbstvo, ampak so se držali sami volilni govori. Drugega priči ni znano.

Občinski sluga Gjuro Milošević v Dubici izpove pod prisego, da obstoji v Dubici zemljedeljska zadruga. In za to zadrugo je on naročeval koledar „Vardar“ in ga tudi razpečeval. On ga je moral razpečavati, ker je moral kot poslovodja zadruga. Razprodal je 40 komadov. Ni mu znano, da bi kdo v Dubici imel sliko kralja Petra. O pojavih kake propagande mu pa sploh ni nič znanega.

Državni pravdnik in pa zagovorniki stavijo na pričo še nekaj vprašanj glede prodaje koledarja, nakar pride na vrsto 43letni sluga srbske konfesionalne šole v Dubici Luka Subotič.

Priča pravi, da se s trgovino toliko zamudi, da nima niti časa iti v cerkev. Znano mu je samo to, da je iz šole izginila slika vladarja Franja Josipa, pa da je sedaj nova tam, ki je nekoliko večja. Za ono sliko v cerkvi pa ne ve, da je izginila.

Pravoslavni seljak Mile Bijušević iz Slabinja izpove, da mu je Stojan Rovič pripovedoval, da je Dmtar Ervačanin dal odstraniti sliko vladarja iz cerkve sv. Duha v Dubici. O šolski sliki vladarja mu ni nič znano. Dalje veli, da ga je „Srbobran“ napadel zato, ker je nastopil kot priča. Peter Pijuković in Sargijan sta mu grozila, da ga bosta ubila. Pozneje je čul, da sta ta dva zaprta radi veleizdaje. V Slabinji se pravoslavni prav dobro razumejo s katoličani.

Na razna vprašanja predsedniškova odgovori obtoženi Dmtar Ervačanin, da je Stojan Pavič streljal na njega in gozdarja, ko sta se peljala iz Kostajnice.

Ogrska kriza.

Pet tednov že nima Ogrska nobene parlamentarne vlade, nobene parlamentarne večine, sploh nobenega parlamenta. Koalicija je razbita in ne bo se več posrečilo jo zopet postaviti. Kamen, katerega je vrgel v studenec ogrske politike mož, ki je rekel, da je ustanovitev ogrske banke pogoj, brez katerega se ne more ničesar storiti, ta kamen ne more sedaj izvleči sto modrijanov in veliko tistih, ki so pred malo tedni zahtevali po samostojni banki obsojali, je sedaj svoje mnenje prevrglo, med njimi seveda prvi, minister Košut. Skupina, ki zahteva samostojno banko, je štela pred malo tedni komaj 30 do 40 mož, danes ji pa pripada cela neodvisna stranka in njen voditelj se ne imenuje več Košut, ampak Justh. Košut je ostal le še kot reklamni napis. Čim večje težave donaša rešitev krize, tembolj agitira bančna stranka po komitatih za samostojno ogrsko banko.

In vendar bančno vprašanje že delj časa ni težišče situacije. To vprašanje je sedaj le še vzrok hudega boja po ogrskih časopisih. Odločilna beseda cesarjeva bo padla pri avdijsenah Košuta, Wekerla, Andrasija in grofa Zychija, ki pa ne bodo zaslišani kot ministri, ampak kot strankini voditelji. Da bo ta odločilna beseda padla v prilog nagodbe, je gotovo, vprašanje je le še, katere može bo vladar smatral za sposobne, da bodo izvedli poverjeno jim nalogo v duhu Deaka in starejšega Andrasija. Ljudska stranka šteje danes še premalo članov, da bi prišla v poštev. Stranki, ki bi prišle v poštev, ste ustavna stranka in neodvisna stranka. Ti dve stranki ste pa za to popolnoma nezmožni. Skoz in skoz korumpirani, brez vsake politične morale, sestavljene iz narazličnejših elementov, politično tako napram kroni, kakor tudi proti volilec čisto nezanesljivi, in nobena teh dveh strank zmožna, da bi dala kroni in deželi zadostne garancije, da se bo Ogrska v notranjosti konsolidirala in da bo njeno razmerje do krone in Avstrije končno enkrat urejeno. Ogrsko prebivalstvo zahteva nov red z rečno, zdravo, pošteno, dinastično in ljudsko politiko brez šovinizma, razrednega duha in liberalizma, zato, je rešitev iz sedanjega položaja na podlagi obstoječih strank nemogoča. Danes je mogoča le nekaka prehodna rešitev: Sedanji kabinet naj se s pomočjo večine zvesto drži pogodbe z l. 1906 in naj izpelje volilno reformo. Potem naj bi pa ne odločevali sebični, vlade in častiželjni strankarski voditelji o nadaljnjem razvoju ogrske politike, ampak volilci.

Srbija.

Srbska vlada namerava najeti precej veliko posojilo. Zakaj bo to posojilo rabila, o tem so različna mnenja. Srbski častniški biró trdi, da se bo velik del posojila porabil za nadaljno oboroževanje, srbski zastopniki pa izjavljajo, da Srbija ne misli na nikako oboroževanje. To dejstvo kaže, da Srbija še vedno misli na dvoumo politiko, kar ji pa gotovo ne bo v korist.

Turčija.

Kediv je dospel v Carigrad in bil slovesno sprejet. Takoj po dohodu je obiskal Sultana. — Nemški cesar je dovolil pruskemu generalu, da zopet vstopi v turško armado. Arabca, ki sta koncem aprila napadla nekega avstrijskega frančiškana sta bila obsojena vsak na šest mesecev ječe. — Vojno sodišče je obsodilo polkovnika Rizza na dosmrtno trdnjavsko ječo, nekega majorja pa na pet let ječe. V torek sta bila oba častnika v vojnem ministerstvu degradirana. Vojno sodišče je poleg tega proglasilo razsodbo nad večimi častniki, nekateri so bili oproščeni, drugi pa obsojeni vžapor.

Špansko.

V provinciji Galiciji preti kmečki upor. Nad 200.000 kmetov se je združilo proti veleposestnikom in politični autokraciji, katera izžema kmečki stran. Kmetje izjavljajo, da nikakor ne bodo odnehali in da se bodo borili do skrajnosti. Grozijo tudi, da bodo, če bo potrebno, spremenili svojo zvezo v skrivno zvezo in sicer po načinu „črne roke“.

Raznoterosti.

Vabilo k krožnemu združnemu shodu, ki se vrši na praznik 10. junija 1909 o priliki blagoslavljanja združnega doma v Št. Lovrencu na Dravskem polju. Začetek ob 3. uri popoldne. Vspored: 1. Slavnosten govor. Govori g. drž. in dež. poslanec dr. Korošec. 2. Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Št. Lovrencu na Drav. polju. 3. Naš združni razvoj. Govori nadrevizor Vlad. Pušenjak. 4. Dolžnosti članov načelstva in nadzorstva. 5. Razna združna vprašanja, predlogi in nasveti. — K obilni udeležbi vabi

Združna zveza (Odd. za Štajersko v Mariboru.)

Razpisane učiteljske službe. V konjiškem okraju je definitivno izpolniti mesta učiteljev oziroma učiteljic v sledečih krajih: Na dvorazrednici v Št. Jerneju, tretji plačilni razred, mesto učiteljice; na enorazrednici na Remšniku, drugi plačilni razred, mesto učitelja-voditelja; na štirirazrednici v Zrečah, tretji plačilni razred, mesto učitelja; na trirazrednici v Špitalič, tretji plačilni razred, mesto učiteljice. Prosilci morajo vložiti prošnje na pristojne krajne šolske svete do 30. junija.

Vrli narodnjaki. „Slovenec“ in tudi „Slov. Narod“ sta prinesla poziv na slovensko ljudstvo, naj kot odgovor na nemško stanje dne 6. junija, ko bodo Nemci povsodi zbiral za ponesrečevalne namene, po vseh krajih nabirajo darove, ki naj se porabijo za narodno-obrambno delo. „Narodni dnevnik“ pa piše v številki od zadnjega petka: „Naj ne da noben narodnjak niti vinarja“.

Vseslovanski kongres v Peterburgu je ruska vlada prepovedala. Vsled tega so ga morali preložiti v Sofijo, kjer se bo vršil l. 1910. Zares čudna je ta ruska vlada.

Združna zveza v Celju izgubiva, dan za dnem članico za članico in se je število članic že kar skrčilo na polovico. Med članicami, katere še ima, pa raste število onih, katere vodijo posilinemci. — Tinje, Prevalje, Loče so že v nemčurskih rokah. Prevalje po zaslugi Narodnih strankarjev Jošta in Štiblerja. Posojilnici v Šikolah načeljuje posilinemec, ki je oddal tri glasove za Nemce pri volitvah v ptujski okrajni zastop, pri posojilnicah v Framu, Poličanah itd. so v načelstvu narodni nasprotniki odločilni faktorji. Slava tako napredujoči liberalni Zdr. zvezi, katera pomaga zidati nemški most do Adrije potom gospodarskega dela!

„N. D.“ prinaša senzacionalne novice o „kleri-kalnih“ posojilnicah. Dobro bi bilo, če bi mesto zlaganih novic poročal resnične novice o liberalnih posojilnicah, na primer o medsebojnih tozbah odbornikov neke liberalne posojilnice, katera posluje še le par mesecev, o prevažanju blagajne ob asistenci župana, o menicah izza državnozbornskih volitev pri ne-kem liberalnem zavodu, o zvezi med posojilnicami in žalsko pivovarno, o izvrševanju revizij, o narodno-gospodarskem delu na Koroškem, o stotisočih, katere so si izposodile liberalne posojilnice od naših, o be-račenju za denar pri naših zavodih itd. Pustite naše posojilnice pri miru, sicer pridemo z akti in bo-demo brez pardona razkrinkali liberalno gospodarst-vo. Liberalna gospodarska organizacija in njen vod-ja Jošt pa se naj zahvalijo „N. D.“, če bodo trpeli škodo vsled naših odkritij.

Liberalna Združna zveza v Celju, katere od-borniki so: dr. Božič, dr. Kukovec, dr. Ploj, dr. Treo in druge liberalne glave, bo prešla kmalu v roke naših narodnih nasprotnikov. Slovenske posojilnice izstopajo, preostale pa prehajajo v roke nem-škutarjev. To so sadovi političnega gospodarskega dela, kaj ne, g. Jošt?

Spindlerju delajo skrbi volilni stroški S. K. Z. V. pomirjenje mu izdamo, da ostane, če odštejemo od volilnih stroškov Narodne stranke stroške S. K. Z., še toliko, da bo Spindler lahko poravnal znaten del kupnine hiše, katere lastnik, oziroma prevzemnik

dolgov je postal. In zakaj ta razlika? Ker S. K. Z. ni izdajala posebnih izdaj listov, ni plačevala agitatorjem, ne onim, ki so lepili letake in lepake. Gosp. Spindler! Uvažujte to v bodoče in volilni stroški Narodne stranke vam ne bodo belili glave!

Hribar, kojega podpis diči dve pogodbi z Nemci, je bil še toliko drzen, da je šel kot „zastopnik“ slovenskega naroda na vseslovansko konferenco na Rusko. Odpotoval je prav tisti dan, ko je zvedela slovenska javnost, da je Hribar res podpisal pogodbi z Nemci. Pogodbe z Nemci pa je podpisal tisti Hribar, katerega so liberalci vedno kovali v deveta nebesa in udarili po vsakem, ki bi se upal besedico črhniiti proti njegovemu veličanstvu. Zdaj se vidi, kdo je bil in je še žalibog vzor slovenskim liberalcem. Držali so liberalci s Hribarjem ne morda pomotoma, ampak zato, ker „gliha vkup štrih.“ Takega kalibra so ne samo liberalci na Kranj in bližnji pristaši Hribarjevi, ampak taki ljudje so liberalci po celi slovenski domovini, tudi naši štajerski liberalci. Nikar si ne mislite, štajerski Slovenci, da bi se strašili celjski in drugi štajerski liberalni doktorji in sploh liberalci, nastopiti isto izdajsko pot, in se združiti z nemškimi liberalci in socialdemokrati, ako bi bilo potrebno, da se uveljavijo tu pri nas v javnem življenju „napredna in svobodomiselnna načela.“ Tega so štajerski liberalci prav tako zmožni, kakor so to kranjski bratci dejansko pokazali. Zadržne deželnozborske volitve so to jasno dokazale. Nikar se torej v tako važni stvari ne varajmo, bolje da mislimo prej kot slej, ko bi morda bilo prepozno. Proti takim strankam velja naš neizprosni in neprizanesljiv boj, kajti kdor se je izneveril v politiki krščanskim načelom, ta je zmožen vsake lumparije. Takih se treba varovati in če bi mi pred takimi ne svarili, bi pač zaslužili, da se nam samim očita narodno izdajstvo!

Mažarsčino vedno bolj vsiljujejo v Bosno in Hercegovino. Zdaj so napravili tudi na zavoje za svalčice mažarske napise. To je le na ta način mogoče, da baron Burian dela na svojo roko in za hrbtom avstrijske vlade in skupnega ministrstva. Avstrijska vlada in skupno ministrstvo se pa tudi nič ne pobrigata, da bi uveljavila svoj zakoniti upliv. Pač čudno vlogo igra finančni minister Bilinski, po rodu Poljak.

Popolen lunin mrk bomo lahko opazovali danes ponoči in sicer med eno in četrto uro. Pričetek mrka bo 41 minut po polnoči. Popolen mrk bo ob 1. uri 55 minut. Konec mrka pri nas ne bo mogoče opazovati, ker zaide ob tem času pri nas luna nekoliko nad četrto uro pred koncem mrka, ki bo ob 4 ure 12 minut. Le redkokedaj se zgodi, da postane luna nevidna, navadno se sveti ob popolnem mrku v temno-relektasti svetlobi, ki nastane vsled lomljenja solčnih žarkov v zemeljski atmosferi.

Za S. K. Z. so poslali: Ivan Cesar, podobar v Mozirju 10 K; Anton Krašovec v Podčetrtku nabral 6 K 50 vin.

Heil Alldeutschland! je zaklical o burševskem pohodu v Celju dr. Ambroschitz. O tem niti ne govorimo, da je moža, ki je vzkliknil te besede, rodila slovenska mati. To je navsezadnje njegova zasebna stvar. Toda ta mož je uradni vođa celjskega magistrata in kot tak tudi plačan s slovenskim denarjem. Ljudi, ki so klicali: živio kralj Peter! imajo že cele mesece v preiskovalnem zaporu v Zagrebu in jih bodo obsodili. Ljudje pa, ki kličejo: heil Alldeutschland, hodijo s predrzno povzdignjeno glavo po ulicah in živijo od avstrijskega davčnega denarja. Ali si nista ta dva klica bistveno sorodna? Na eni strani velesrbstvo, na drugi strani velenemstvo, stvar pa je ista: razpad in razdelitev Avstrije. Samo merilo pravice je drugačno: na eni strani ječa in kazen, na drugi strani čast in dobro plačana služba. In vendar smo dolžni odločilnim faktorjem dati v resen preudarek, ali ni velenemstvo veliko večje nevarnosti za Avstrijo kot velesrbstvo.

Eno leto zadi. Naši liberalci se vedno radi bahajo, kako so napredni, da se jim ta naprednost kar cedi od ust. Ali v njih dejanjih vidimo, da so v vsaki stvari zadi, kljub svojemu besedičenju. Že pred leti se je ustanovila S. K. S. Z. z namenom, širiti gospodarsko in socialno izobrazbo med našim narodom. Spominjamo se še, kako so takrat bruhali naši liberalci na nas, pa nič ni pomagalo. Ko so videli, kako ta naša organizacija lepo napreduje, tedaj so tudi oni prišli do prepričanja, da je taka stvar res dobra. Najprej jo blatijo, potem jo pa sami poberejo. Res, lani se je izvalila Zveza narodnih društev, ki pa nima izobraževalnega pomena, ampak je samo nekaka filijalka Narodne stranke. Tudi naši mladini je treba potrebne izobrazbe, posebno mladeničem. S. K. S. Z. je to uvidela, ter lani ustanovila odsek Zveze slovenskih mladeničev, ki dobro deluje v vseh ozirih. Liberalni modrijani pa pridejo sedaj na to, da bo potreba ustanoviti Zvezo napredne (?) mladine. Kdo se ne smeje. Pred letom so ta korak S. K. S. Z. zasmejevali in obrekovali vsi liberalni časniki štajerski in neštajerski, a danes pa liberalci požrejo vse to in gredo ustanavljat Zvezo napredne mladine. Seveda tudi vemo, kake namene imajo s tem. Zato bi pa bilo žalostno za mladeniča, ki bi se obesil na sukno tej frakarski stranki in njeni Zvezi!

Lažnjivci! Liberalno-slogaški listi razširjajo novico, da so šentlenartski fantje s koli čakali na nasprotnike v volilnem boju. Kdor pozna šentlenartski fantje, ta ve, da je to gorostasna laž in je tega zmožen k večjemu kak petelin, ne pa naši fantje. Dokler liberalno časopisje tega ne prekliče, ali pa dejanja dokaže, so vsi ti listi z vsem svojim ozadjem nesramni lažniki!

74letnica papeževega rojstva. Sv. Oče papež Pij X. je praznoval v sredo 74. rojstni dan. Ob tej priliki je dobil jako mnogo čestitk.

Obiski vladarjev. Ruski car bo letos obiskal Švedsko, Angleško in Francosko. Če bo šel tudi v

Italijo, se še ne ve. Laški kralj bo avgusta meseca šel na Angleško, Nemško in najbrže tudi na Francosko.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand in soproga se bodeta podala začetkom prihodnjega meseca skozi Trst in Pulj v Orient na daljše potovanje.

Značilna izjava. Sedaj ko se pred zagrebškim sodiščem pod strahovlado Raucha odigrava žalosten proces, je izjavil prestolonaslednik Franc Ferdinand nekemu visokemu vojaškemu dostojanstveniku, ki je dolgo služil na Hrvaškem: „Hrvaška uživa moje simpatije in vedno se veselim, kadar morem bivati ondi. Zvestoba te dežele za interese monarhije in dinastije je vedno vzorna. To zasluži popolno in neomejeno priznanje. Pooblaščaj vas, da to moje odkritosrčno naziranje sporočite, komurkoli hočete.“ — Baronu Rauchu se bo vsled te izjave gotovo pobesil nos, še bolj nego zadnjič, ko ga ni hotel sprejeti na Dunaju zunanji minister baron Achrenthal.

Štajersko.

Mariborske novice.

Osebnost. V četrtek se je mudil pri našem škofu ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Iz sodne službe. V pokoj je stopil sodnik g. Ivan Petrovič. V Mariboru je deloval kot sodnik 15 let.

Za slovensko šolstvo! V nedeljo, dne 6. junija se vrši v prostorih Narodnega Doma ob vsakem vremenu, kakor smo že poročali, velika slavnost v prid slov. šolstva v Mariboru. Slavnost obeta biti vsestransko zadovoljiva, bo nudila zabavo in razvedrilno abstinencem in neabstinentom in bo gotovo vsak vdeleženec nesel od te prireditve najboljšje spomine na dom. Zato pa vse mlado in staro, prihodnjo nedeljo v „Narodni Dom“. Naj se pokaže, da znamo ceniti pravo narodno delo, posebno, če se gre za našo nadebudno mladino! Se enkrat: 6. junija na svidenje v mariborskem „Narodnem Domu“.

Izpred sodišča. Radi tatvine in goljufije je stala pred tukajšnjim sodiščem petnajstletna Juvan iz Črnuč na Kranjskem. Vkljub taki mladosti ima toliko grehov na vesti, da ji je sodišče prisodilo 8 mesecev težke ječe. — Na Runču pri Ormožu ja 35 letna kočarica Julijana Lašič delala dne 14. aprila 1909 na svoji njivi. Ker je bilo mrzlo, je naredila ogenj. Imela je pri sebi triinpolletnega sinčka Franca, ki je prišel preblizu ognja, se mu je vnela obleka, in dobil take opekline, da je čez štiri dni umrl. Julijana Lašič je bila radi premale pazljivosti na otroka obsojena na pet dni strogega zapor. — Delavec Franc Pahernegg rojen v Pesnici je bil že večkrat radi tatvine kaznovan. Dne 1. maja pa si je zopet pri gostilničarju Werdonigu pri Sv. Križu brez njegove vednosti izposodil iz njegove blagajne 20 kron, za kar mu je podelilo tukajšnje sodišče za tri mesece prosto hrano in stanovanje.

Celjske novice.

Glasba. V nedeljo, 6. t. m. priredi Glasbena šola v Celju v Narodnem domu ob 7. uri zvečer koncert z raznovrstnim programom, med drugim najnovejšo kompozicijo g. ravnatelja Feixa: „Slovenski plesi“. Za dan 1. julija se pa pripravlja velik cerkveni koncert, pri katerem se bodo med drugimi izbranimi točkami proizvajale „Večernice“ (Vesperae de Dominica) za mešan zbor, orkester in orglje. Pri procesiji na dan sv. Rešnjega telesa se bodo proizvajali evharistični himni od Filkeja za mešan zbor s polnim orkestrom.

Imenovanje. Davčni oskrbnik Henrik Vidic je imenovan davčnim nadoskrbnikom v okrožju graškega finančnega ravnateljstva.

Magistrat obsojen. Gosp. Peter Majdič je tožil naš magistrat za odškodnino radi izgube nekaj vodne sile, ker odvaja celjski vodovod vodo iz studencev, iz katerih izvira Hudinja. Namestnija mu je prisodila 1500 K, poljedelsko ministrstvo pa 4000 K. Nemški davkoplačevalci se lahko veselijo tega neuspeha celjskega magistrata.

Porotno sodišče. Za tretje zasedanje porotnega sodišča je določen za predsednika predsednik celjskega okrožnega sodišča Anton pl. Wunnser, za njegovega namestnika pa deželnosodni svetniki Garzarolli, Kocian in Rožane.

Ptujske novice.

Naši Nemci so imeli dne 2. junija „Schutzvereins-Versammlung.“ Na teh zborovanjih, na katerih so se kovali naklepi in načrti zoper Slovence, smo opazili mnogo ljudi, ki zelo radi vzamejo denar od slovenskega odjemalca, ga vabijo v svoje trgovine in gostilne s sladkim jezikom, a na zborovanjih so pokazali svojo strupeno sovraštvo proti vsemu, kar je slovensko. Celo komedijo je zabelil luteranski pastor Boehm, to pa zato, da bi Slovenci prišli enkrat do spoznanja, kako dolžnost imajo proti ptujskim trgovinam, gostilnam itd.

Požar. Binkoštno nedeljo zvečer je nastal velik ogenj na Gornjem Hajdinu. Zgorela so gospodarska poslopja in hiše štirim posestnikom. Ko je bilo že skoro vse zgorelo so prišli ptujski ognjegasci, ki so se pa lahko takoj odpeljali, odkoder so prišli. Sedaj pa pišejo v nemške liste, da jim Slovenci niso pustili gasiti in pozivljajo, naj ne grede nikdar na pomoč, če bo gorela kaka slovenska hiša. Treba bo resno misliti na to, da se osnujejo v ptujski okolici prepotrebna slovenska gasilna društva.

Slovenci. Ptujski „Štajerc“ še vedno in vedno zahaja in se vsiljuje slovenskim kmetom in delavcem. Ali ne veste, da se ta list tiska v Ptoju v najhujši protislovenski tiskarni, da mu je urednik človek, ki je bil svojčeske celo narodnjak, a je za par grošev postal naš narodni nasprotnik, da je njega duševni oče župan Ornič v kompaniji s Plahkijem in da je njega najhujši razširjevalec posilinemec Slavič? Ti ljudje Vas sicer radi vidijo v svojih trgovinah, a drugače pa delajo naklepe, kako bi Vas uničili versko, narodno in

socijalno. Premislite to dobro vsi, ki se še niste osamosvojili od ptujskih mogotcev!

Drugi kraji.

Ormoški okraj! Ploj! Ubogi Ploj! Volilec ga ne marajo! Kako to? Pa ste se na svojih shodih bili na svoja dvornosvetniška prsa in se priduševali, da ste boljši kristjan, kakor kaplani in župniki! Pa Vam ljudstvo ni verjelo? In to tisto ljudstvo, katerem ste Vi trdili, da ne da nikomur glasovnic, kakor edinole Vam! Ali veste, zakaj Vam ni dalo? Če ne boste nikomur povedali, Vam zaupam! Pa le glejte, da ne bodo zvedeli liberalci, n. pr. g. dr. Amulec, ki so rekli, da bo Meška in Ozmeča volilo samo par kaplanov, drugi nihče! Jaz Vam skrivnost že povem, samo bodite vendar enkrat mož beseda in molčite! Torej! Vi ste imeli premale lepake, veliko večje bi morali imeti! Gotovo bi potem Kolarič Zemljč tudi za naprej verovala v Boga in slovensko slogo, zdaj pa sta izgubila to vero in vero v Vas!

Druga napaka je bila ta, da ste na lepake dali tiskati: „Vsi pametni posestniki volite dr. Miroslava Ploja!“ Liberalci so sicer zelo modri, pa jih je pač le premalo za zmago, nas „klerikalce“ pa imajo za tepee, zarukance in Bog ve, kakšne lepe primke nam še dajejo, silno so namreč izobraženi, kakor bi bili sami dvorni svetniki! Vi bi toraj morali dati tiskati: „Vsi zarukanci, tepei, neumneži, Vi vsi volite zanesljivo dr. Miroslava Ploja“, s takimi lepaki bi gotovo bili zmagali! Vsako drugokrat je prav, to si bodele torej morali v prihodnje zapomniti, pa bo šlo, zato stavim Vaš državnozborski mandat! — Tretja napaka, ki ste jo storili, je ta, da so Vaši agitatorji dali premalo žganja svojim modrim volilecem! Je že res, da so v nekem kraju nosili Vaši agitatorji žganje seboj, ko so po sili popisovali glasovnice, pa so volilci že menda premalo dobili, ker ravno tisti, katerim se je po sili popisalo glasovnice, niso hoteli iti volit Vas! Res je tudi, da se je pri kramarjih, ki na malo in veliko prodajajo „nebeški“ šnops kot posebno kulturno sredstvo, pred volitvijo in po volitvi točilo šnops zastoj, koliko je kdo hotel, pa so menda že preslabega naročili, ker ni imel zaželjenega učinka, da bi vzdignil Vaš ugled pri ljudstvu! — Četrta napaka: Premalo študentov — agitatorjev ste imeli, ali ste jih preslabo plačali, da niso hoteli delati, ali pa premalo izvežbali, da niso mogli nič doseči! Učitelji so Vam res na celi črti prisegli zvestobo, pa jo tudi držali, trgali podplate v veselje čevljarjem in brusili jezike, da imajo sedaj tako tope, da bi brez skrbi lahko na njih jahali na Dunaj, pa učitelj, ki, po večini, dela med ljudstvom proti ljudstvu, nima toliko ugleda, da bi zbrisal z yso svojo največjo zgovornostjo madež Vašega uskoštva! Študentov nam dajte, ti so naša in Vaša bodočnost, posebno če imajo že 10 semestrov in še več, pa nobenega izpita, pač pa kakega pankrata!

Največja Vaša napaka pa je, da ste pripustili kaplanom množinsko volilno pravico; saj ste vendar bili poleg, ko se je sklepalo o volilni preosnovi, kako ste mogli to pripustiti! „Samo par kaplanov bo volilo Meška in Ozmeča“, so rekli g. dr. Amulec v Ormožu, in jaz Vas zagotavljam, da Meška in Ozmeča res ni nihče drugi volil, kakor kaplani od sv. Bolfenka na Kogu, sv. Lenarta pri Veliki Nedelji in Svetinjskega, vse ljudstvo pa je oddalo svoje glasove Vam, gospod dvorni svetnik; kdo bi si pa mislil, da bo teh par kaplanskih glasov štel 1944 oziroma 1908 glasov? Tega je kriva Vaša popustljivost, zakaj ste kaplanom boljši kakor sebi! Glejte, kako prav govori pesnik, ki pravi:

Kdor zaničuje se sam — podlaga je tujčevi peti! — Veste kaj, odpravite to kasto ljudi iz sveta, saj veliko premorete, bo šlo tudi to! Krščanskega duha itak nimajo ti kaplani! Če pa tega nečete, bi pa menda bilo še boljše, stopite tudi Vi v njih vrsto, saj ste Vi itak izboren, da boljši kristjan, kakor kaplani, to malo pa, kar je treba kaplanu znati, pa se Vi pri svojih dvornosvetniških talentih itak naučite v par urah in ne bodele rabili 4 leta, kakor kak zarukan kaplan! — Gospod svetnik, sebi niste vedeli dobro svetovati, kako bi drugim, zato Vas prosim, da blagohotno sprejmete moj svet za vaše prihodnje politično in nepolitično življenje; iz dobrega srca prihaja, Vam še lahko veliko korist! Kadar bom Vas videl zopet v zadregi, kakor zdaj, Vam ponudim zopet svojo pomoč!

Gomilsko. Dne 16. majnika priredilo nam je tukajšno Bralno društvo zopet dvojce, krasno in v vso zadovoljstvo uspelih gledaliških iger in sicer so predstavljala naša vrla dekleta ono „Neška z Bleda“, fantje pa ono „Kazen ne izostane“. Med odmori, deloma tudi pri dejanjih, sodeloval je iz prijaznosti gospod organist Turnšek na klavirju ter nas znal kot umetnik v tej stroki v izobilju kratkočasiti. Da je pa sevalo z lic mnogobrojnih udeležencev, ki so nas blagovolili toli počastiti, tolika zadovoljnost, pazljivost in veselost, kakršne se nismo nadejali, gre pač gorka zahvala in vsa čast našemu nam velenaklonjenemu, vrlemu in poljudnemu učiteljstvu, kakor: gdč. Miklič in g. Zotterju — ki je obračalo toli svojo skrb in pozornost za sijajen uspeh našega preprostega a vendar imenitnega gledališča! Vsa čast pa seveda naši probujajoči se mladini, Vam dična dekleta in čili nam fantje, ki ste pokazali zopet svojo delavnost in neizprosno vstrajnost v toliki meri, kar Vam bodi obenem zagotovilo srečne bodočnosti! Ne strašite se pa tudi v bodoče onih gotovih mlačnežev, ki poskušajo našim dobrim načelom in procvitu našemu z nasprotstvom škodovati, — kajti znano je, da ima vsaka dobra stvar par puhlih nasprotnikov, na kojih podlost se pa naj pameten človek ne ozira. Prepričani ste pa tudi lahko, koliko pohvale in občega spoštovanja ste želi za svoj trud, ki je pač tisočkrat odmerilo ono naperjeno vam nasprotstvo. Z velikim veseljem stavimo še toraj v vas nadebudna mladina naša, vsa upanja in nade, češ, da bi si še skoro, skoro kaj sličnega omislili, kar boče vsikdar le vam v napredek in večjo čast, drugim nam pa v veselje in kratek čas.

Sv. Lovrenc v slov. goricah. „Sloginemu“ dopisniku z dne 28. maja v št. 20. in 21. nekaj v odgovor: Predvsem

poješ hvalo zavednim Lovrenčanom, ki so oddali svoje glasove 17. maja za dr. Ploja. Pri tej hvali pa nisi resnice poročal, kajti Ploj ni dobil 95 glasov temveč 88 in še teh niso oddali volilci po svojem lastnem prepričanju, temveč na pritisk mladih in silnih Plojevih agitatorjev, nekaj pa ste jih dobili na umeten način. Pišeš, najbolj je napredovala občina Zagorec. Vsa čast ji, da ste tako napredovali, to je res tvoja zasluga, saj si povsod agitiral, v cerkvi seveda nisi, kar nam spotikaš, ker se je skrbno ogibaš. Skoraj na vsako drevo si nabil plakat; pri predstojniku si na dan volitve vse stene z lepaki okinčal, povsod prežal na volilce, jim glasovnice podpisoval. Na dan volitve so celo naši nasprotniki rekli, da niste vsega po pravici in postavi delali. Da smo mi agitirali noč in dan in celo v cerkvi, je laž. Povej očito, katerega naših si srečal ponoči, da je agitiral, povej koga smo v cerkvi silili in glasovnice podpisavali. Z imeni na dan, drugače ostanesh lažnik. Nekdo drugi pač ima dovolj časa ponoči in podnevu po gostilnah agitirati in čez duhovnike zabavljati. Kolikrat si rekel „farja“ ne voliti in kaj še vse drugo. Kar pa blebetaš o našem kaplanu, pa ti bodi enkrat za vselej povedano, če se nočes po njegovih naukih ravnati, pusti jih lepo pri miru. Kaj ne, ko bi kaplan ponočnjake in nečistnike hvalil, ž njimi po gostilnah popival, to bi ga vi liberalci in rokavi nosili. Vsi poštenj, in teh je večina v lovrenški fari obhajujemo in z ogorčenjem obsojamo nesramnega in lažnjivega dopisnika in njegovo pisarijo! Fej, sram te bodi! Pišeš da smo mi boj začeli in da ga bodeš vi nadaljevali. Mi smo pripravljeni in še imamo dovolj streliva.

Ponikva ob južni železnici. Hude boje nam je bilo treba prestati, a smo obakrat srečno končali. Dne 7. in tudi dne 17. maja so naši nasprotniki imenitno pogoreli. Zares upravičen strah je imel general Narodne stranke pred organiziranimi mladeniči. Sedaj lahko rečemo, da vrli in zavedni slovenski mladeniči, šmartno-rogaškega okraja res niso roke križem držali, med tem ko so nasprotniki v posebnih izdajah „Narodnega Lista“ trosili podle neresnice o našem vrlem kandidatu. Mi jim sicer nismo takoj odgovarjali, pustili smo jim to veselje, dobro vedoč, da s takimi neotesanimi napadi škodujejo le samim sebi. Na vse napade pa smo jim prav krepko odgovorili dne 17. maja, ko je bil naš vrli kandidat izvoljen deželni poslanec. — To vam je bila prava zausnica za liberalce, ko so spoznali da gre liberalizem rakovo pot. Dasi si je Cestnikov Tinček res veliko prizadeval, prej za Brinarja, zdaj pa za Berlizga, bilo je vendarle vse zastoj. Nô pa saj če bi se Cestnikov Tinček tudi od pet do glave ogulil, bi vseeno še nič ne hasnilo. Mi pa s ponosom in navdušenjem pozdravljamo našega vrlega deželnega poslanca g. Jakoba Vrečko in mu zakličemo krepak „Na zdar!“ „Na mnoga leta!“

Rogaška Slatina. Malo še nas je tukaj topličarjev; pa kaj se hoče, še celo o Binkoštih ni bilo godbe, rogaški pevci pa naj s svojim hajljanjem drugokrat doma ostanejo! V nedeljo, 6. junija, bo nekaj posebnega, 25-letnica tukajšnje podružnice nemškega Schulvereina. Repenčil se bo zopet znani dr. Hoisel, sin slov. učitelja in bivši član celjske Čitalnice. Schulverein se pač ne sme pred kulturnim svetom ponašati s slatinsko nemško šolo, samo 6 nemških otrok je notri, čez 90 pa slovenskih, katerim je ta šola samo mučilnica. Njih stariši so ali slatinski uslužbenci, ali reveži ali neumneži. O schulvereinski slavnosti, ki pač ne sodi v svetovno zdravilišče, v kratkem kaj več. Malo nas je tukaj, vendar g. dež. odbornik Stallner tako ponosno te dni tu hodijo, kakor da bi bila Slatina njihova.

Ljutomer. Okrajna posojilnica vabi vse ude na izredni občni zbor, ki se vrši drugo nedeljo po binkošti, dne 13. junija 1909 ob 8. uri zjutraj, v Fran Jožefovi šoli.

V ribniški steklarni je pri stavbi nove parne žage padel raz odra zidar Luka Švikart dne 29. maja tako nesrečno, da je čez 20 ur umrl.

Kapela. Naš Zemljič se še vedno zaganja v liberalnih listih v njemu neljube ljudi. Mesto da piše izmišljotine o drugih, naj rajši piše resnico o svojem porazu. Dobro bo tudi, če naznani, kako blagototne prijatelje ima na Spodnjem Štajerskem, kateri mu pošiljajo nerabljen letake nazaj, da lahko iste uporabi drugokrat, kadar se bo zopet pripravljal za kak poraz.

Gotovlje. Učitelju Brinarju je grozno težko pri srcu, da je v Savinjski dolini proti Piškemu tako sramotno propadel. Pišek je dobil v naši dolini 1240 glasov več kot Brinar. Tega liberalni mož ne more preboleti. Svojemu liberalnemu srcu je že začel dati duška. Udaril je v celjskih listih po domačem g. župniku, ki z mnogimi drugimi Gotovljani ni hotel za visokega Brinarja glasovati. Brinar in Jošt se še gotovo dobro spominjata, v kako tolažbo jim je bil svoječasno gospod župnik. Če propadli kandidat čuti, da mu surovi napadi na gospoda župnika vsaj v nekaj potolažijo njegovo vsled propada vznemirjeno in od „rimskega klerikalizma“ preplašeno srce, potem naj le nadaljuje z napadi! gospod župnik rad vse prenese, samo da napredno čuteče Brinarjevo srce bije in „rekvieskat in pace“, to je: počiva v miru!

Sv. Križ tik Slatine. Na binkoštni pondeljek smo imeli v čitalnici političen shod. Govoril je naš deželni poslanec g. Jakob Vrečko. Najprej se je zahvalil volilcem za zaupanje. Potem je govoril o kmečki zvezi. Rekel je: kmetje družimo se. V slogi je moč. Če bomo vsi slovenski kmetje združeni v S. K. Z., bo to mogočna vrv, katere ne more streti nobeden sovražnik. Viribus unitis; „z združenimi močmi“ pojdemo naprej. Vsi za enega, eden za vse! — Nadalje je govoril g. nadžupnik Fr. Korošec o svinskem katastru, ki dela kmetom in županom veliko skrbi in nepotrebnih stroškov. Želja vseh navzočih je bila, da se odpravi. Potem je govoril o prodaji vina. Tukaj imamo veliko dobrega vina, pa ga ne moremo prodati. Obljubili so ukreniti, kar je mogoče, da se vino razpeča. Kmetje, pazite na vino! Gledati je treba posebno na to, da so sodi vedno do

vrha napolnjeni. — Enoglasno so bile sprejete sledeče resolucije: 1. Kmetje zbrani na shodu S. K. Z. pri sv. Križu tik Slatine želijo, da se odpravi svinski kataster. 2. Ker se privzema iz Ogrskega veliko ponarejenega vina in ker zato naše vino nima prave cene, naj se napravi dača na ogrsko vino. Ta denar bi prišel v deželno blagajno. Deželne doklade bi se zmanjšale. 3. Naj se nastavi več kletarskih nadzornikov in naj bodo šolske počitnice od 1. septembra do 1. novembra in to že letos. Na shodu je bilo okoli 120 kmetov in mladeničev. Shod se je sklenil z navdušenimi živio klici na S. K. Z.

Od Rogaške Slatine se nam poroča: Dne 28. maja so v Spodnjem Sečovem našli na hrastu obešenega in mrtvega nekega zidarja Franca Rahle. Predno se je obesil, si je par žil na vratu in rokavi prerezal. Bil je doma iz konjiške okolice, samovoljno ločen od svoje žene ter se je malo brigal za božje reči. Bog se ga usmili!

Ustrelil se je domobranec Kumrič, doma iz Spodnjih Hoč. Krogla mu je šla pod srem skozi tela. Prepeljali so ga v bolnišnico; malo upanja je, da bi okrevail.

V Brežicah hoče „Schulverein“ namestu sedanje utrakvistične, popolnoma nemško šole.

Nemci na Pohorju. 20. junija otvori nemško planinsko društvo pri Sv. Bolfanku nad Mariborom 19 metrov visoki razgledni stolp.

Gornji Grad. Zdaj so kmetje spoznali v pravi luči trgovca Prislanca. Najprej je na vse pretege agitiral za nemškega socialdemokrata Horvateka v svoji štacuni in po celem trgu, a še huje si je pete brusil in sopihal za Kukovca, torej za najhujšega liberalca in zaveznika socialdemokratov. Kmetje so se čudili, kako more tak človek to storiti, kateremu so dali toliko izkupiti, ki je navezan skoro edino na kmečko ljudstvo, katero pa je v taboru Kmečke zveze. Dobro, da ga zdaj poznamo. Pred kratkim se je vozil iz Celja do Rečice po vlakcu in je udrihal čez duhovnike, koliko se je dalo, ter rekel med drugim, da far le tedaj zastoj zine, kadar mu kos pečenke iz ust pade. Tako si upa govoriti tisti Prislan, ki je toliko kron zaslužil od g. dekana pri vožnji in štacuni, zdaj seveda ko smo ga vsi spoznali, ne zasluži več, in zdaj pa tako čez duhovnike. Priče za gori navedene besede so na razpolago. — Kako Prislan agitira za liberalno Trobejevo gostilno, o tem prihodnjič.

Koroško.

Beljak. Dne 27. majnika so se končali nabori. Občine Lanjs-Kranja, Vehrberg in Zilja so poslale 139 mož, od teh je bilo 21 potrjenih; občine Logaves, St. Jakob, Rožek, Lipa, Vrba in Koštanje 241 (potr. 42). Zadnji dan dne 27. je bilo v Beljaku največ kriča in poloma in pretepa a najmanj potrjenih: 20; prišlo so na nabor namreč nemške občine: Zabrec, Zarje, Anet, Polje in Trebinja. Žandarji in policisti so imeli ta dan ves dan dosti posla.

Tolčajnce. V Tratničah je na binkoštni pondeljek kap zadela po kratki bolehavosti pd. Prukenbirta Franca Urabla, bivšega dolgoletnega župana thovške občine, odlikovanega z srebrnim zaslužnim križcem s krono. Šele pred par meseci mu je umrla žena, sedaj ji je sledil tudi on sam. Rajnik bil je do konca svojega življenja Slovenec stare korenine, ko se je med tem njegova občina že skoro pomemila. Bil je prijatelj in sodruknik nepozabnega Andreja Einspielerja. Občino thovško vodi sedaj v nemškem smislu njegov zet. Pogreb je bil dne 2. junija na pokopališču v Tolčajančah. Udeležba je bila velika tudi iz Celovca.

St. Štefan na Zilji. Dne 8. junija se bode dražbalo pri sodnji v Šmohoru (ob 10 ih dopoldne, soba 4.) Tišljarjevo posestvo v Dropoljah. Cenjeno je na 4300 K, najnižja ponudba 2600 K.

Izpisane službe. Učiteljske službe na trirazrednicah v Pokrčob in v Rožeku, učiteljske na dvorazrednici v St. Ilju in na tri razrednici v Krejancah; babično mesto je izpisano v Naborjetu, služba post. ekspedijenta na Dijekšah.

Šmarjeta v Rožu. Na Kočuhu je umrl lesni trgovec in sodar Ivan Veračnik pd. Cip.

Beljak. V jezeru pri Vazah sta utonila dva hlapca, ko sta kopala konja.

Breže. Na suhem polju pri Brežah se je ustrelil 20 letni pismonoša Drmastija iz Tržiča na Kranjskem.

Celovec. Iz deželne norišnice je pobegnil Ivan Maier. — Nekega topničarja 9. bojn. topn. polka je brenil konj pri snaženju v hlevu tako hudo na desno lice, da so ga morali odpeljati v voj. bolnišnico.

Otok. Sodnija hoče za mrtvega spoznati Antona Ušnike pd. Groša v Ribnici, ki se je dne 17. novembra 1889 pijan peljal s čolnom iz Celovca v Ribnico in je bržkone tedaj utonil, ker ga ni videl od tega časa nikdo več.

St. Pavl. Krido je napovedal Fric Hinteregger tukajšnji trgovec.

Šmarjeta v Rožu. Zadnji torek, dne 1. t. m. je bila v podružnici Sv. Tomaža na Spodnji Vesici poročena gospodična Mica Šušnik, hči vdove Uršule Šušnik, p. d. Zavrince z g. dr. I. Sahlerjem, koncipijentom nadvojvodskega pravništva v Żywiecu na Gališkem. Gospa Sahler rojena Šušnik je napravila na uršulinskem učiteljišču v Celovcu in na c. kr. gimnaziji v Gorici zrelostni izpit in je dovršila potem filozofske študije in sicer matematiko in fiziko na dunajskem vseučilišču. Bila je tudi nekaj časa učiteljica na nekem dunajskem liceju.

St. Vid. Umrl je dne 31. majnika milostljivi gospod mestni župnik, dekan in prošt Gabrijel Leks, ki je bil tu pri vseh ljudeh prav priljubljen. Rajnik je bil dne 2. septembra 1826 porojen v Otoški župniji ob Jezeru. V mašnika je bil posvečen dne 25. julija 1853. Leta 1880 je postal knezošk. duh. svetnik, l. 1883 pa konzist. svetnik, l. 1893. častni kanonik kršk. stoln. kapitlja. L. 1903 je praznoval svojo zlato mašo in leto pozneje je bil imenovan inf. proštom pri Sv. Virgiliju v Brežah. Pogreb se je vršil ob mnogostevilni udeležbi iz vseh krajev dežele dne 3. t. m. dopoldne.

V stolni cerkvi v Celovcu je bilo na binkoštno praznike birmanih 885 deklic in 817 dečkov.

Kranjsko.

Hribar zoper Nemce. Kakor listi poročajo, je Hribar v svojem govoru na vseslovanski konferenci ostro napadal Nemce, označujoč jih za največje sovražnike Slovanstva. To je vse prav in na mestu. Vprašamo pa sedaj Hribarja, zakaj je s temi največjimi sovražniki podpisal še celo dvakrat pogodbo. Zakaj pa je nož na dve strani?

Hribarja so napadli na vseslovanski konferenci, da je izdal srbsko stvar ob priliki aneksije Bosne in Hercegovine. Kaj bi pa šele bilo, ko bi Srbi zvedeli, da je Hribar imenoval v Ljubljani na javnem shodu princa Jurija nörca.

Kranjska vina na Češkem. Deželni vinarski nadzornik Skatický je otvoril te dni v stari patricijski hiši „na Vojvodi“ v Pragi poskuševalnico kranjskih vin. Pri otvoritvi je govoril tudi ravnatelj grmske šole g. Rohrmann. Češko občinstvo in časopisje je polno hvale za kranjska vina.

Obisk postojnske jame na binkoštni pondeljek je bil tolik, kakor še nikdar ne. Vsi vlaki so morali vzeti priprego. Postojna je bila natlačeno polna ljudstva in rabilo se je eno uro in pol predno se je prišlo skozi vhod. Bilo je vsega skupaj okoli 10.000 obiskovalcev. Plesišče se ni nikdar izpraznilo in obe godbi, mornariška in domača, sta morali v enomer igrati in zabavati ljudi. V jami je bilo preskrbljeno tudi za jedila in pijačo, da še celo črno kavo je kupal pristni Turek v jami.

Izlet „Orlov“ v Radomlje. Isti dan, ko so dolenski Orli na Krki, notranjski in goriški pa v Vipavi slavili pomembni slavnosti, se je ustanovil telovadni odsek „Orla“ v Radomljah. Ob enem se je vršila tudi javna telovadba, pri kateri so se izvajale proste vaje, rajalne vaje in vaje na bradlji in drogu. Po telovadbi se je vršila okrožna seja. Ljudstvo je bilo zelo navdušeno in burno pritrdjevalo izvajanjem krepkih „Orlov“. Le tako naprej! Zmaga se veča od dne do dne!

Primorsko.

Puljski list „Omnibus“ preneha izhajati, a samo začasno. Ko mu bodo okolnosti zopet dopuščale, bo začel izhajati v poprejšnjem obsegu.

Degeneriranka straši po Trstu. Gotovo so še vsakemu v spominu slučaj v Berolinu, ko je bilo dan za dnevom ranjenih več žensk po nekem neznanem človeku. Tudi v Londonu je razgrajal zloglasni razparač Jack po imenu. V Trstu se je dogodil v torek sledeč slučaj: Osemletni deček Rozarij Andeloro je šel s svojo materjo po ulici Instituto. Naenkrat je šla neka neznana ženska mimo njega in ga sunila z bodalom v desno stegno, ter mu prizadjala precej težko rano. Ženska je nato zbežala.

„Grazer Tagblatt“ se Slovencev jako boji ali je pa tak brezčasten rokomavzar, da se brez povoda zadira in zaletava v stvari, ki ga prav nič ne pečejo. Zdaj že ruje in kuje, da bi vlada in namesništvo prepovedalo slovenskemu telovadnemu društvu „Sokol“ napraviti izlet v Opčino. Kakor znano, imajo Sokoli iz celega Primorja dne 4. julija izlet v Opčino. Omenjeni list pa pravi, da je ta izlet na škodo letoviščnikom in kaj se mu še ne sanja. — Dalje mu tudi slovenske gledališke predstave in v obče celo gledališče v Trstu ni všeč. Pravi da je Schmiere. Naj se briga za svoje in naj malo pogleda v Ljubljano, pa bo takoj utihnil.

Izlet Italijanov v Benetke. Na Binkošti se je iz goriške odpeljalo približno 300 Italijanov pogledat v blaženo Italijo. Laški listi pišejo, da so se ti izletniki prav imenitno počutili, ter dali v polni meri duška svoji ljubezni do blažene Italije, s katero pravijo, da bi se tako radi zjedini. Položili so na grob tam umrlega Goričana Antona Rotte venec, ter dejali, da so prišli iz zemlje tuge in žalosti k grobu someščana Rotte. Večje nesreče ni bilo!

Nemški protekcijonizem. Praška Unijon registrira po slovenskih in hrvaških listih, da so zadnji čas na Primorskem kar na debelo zavladali razni nemški milijenci tržaškega namestnika Hohenlohe, takozvanega rdečega princa, oziroma njegovih aristokratskih prijateljev. Na strokovno usposobljenost nihče ne gleda, še manj pa na jezikovno. Ako hočejo ti mladi gospodje v visokih službah občeovati z ljudstvom, jim morajo priti na pomoč tolmači; o neposrednem, popolnem sporazumevanju, ki bi odgovarjalo namenu, ki ga občeovanje vendar ima, ni govora. Do čim naraščajo kupi neresenih aktov, pa gospodje aristokrati tem pridnejše vežbajo svoja nežna trupla z raznimi športi in se brezskrbno vesele življenja. Za napredovanje v službi jim ni treba skrbeti; izrednim potom preskakujejo celo vrsto klinov na lestvi časti in dohodkov. Le malo boljše, kakor v politični službi, je v sodni stroki. Tudi tu se uvaža čedalje več nemškega življa, kakor da bi ne bilo že z dajanjem prednosti Italijanom dovolj in preveč. Slovenske in hrvaške prosilce pa v vsakem oziru zapostavljajo. — Union obljublja krepko akcijo v državnem zboru, da se te neznosne razmere odpravijo. Zlasti bo se govorilo v parlamentu tudi o poštnih razmerah na južnem Štajerskem, kjer je pošta postala domena vsenemških besnežev.

Narodno-obrambno delo.

Objektivnost Ciril-Methodove družbe. „Slovenski Branik“ piše o štajerskih deželnozborskih volitvah: „Volitve za štajerski deželni zbor so se končale s popolno zmago slovenske kmečke stranke; edinole v skupini slovenskih trgov je prodrli narodnjak dr. Kukovec. Poraza narodne stranke so komaj čakali in se ga sedaj zelo vesele nemški nacionalci in pročodrimovei — opozarjamo na to, kar piše „Grazer Tagblatt“ in tovariši.“

Nato odgovarjamo: Kaj pišejo o teh volitvah „Grazer Tagblatt“ et consortes, nas malo briga, in čudimo se, da so

hrabrim slovenskim obrambnikom ti listi naenkrat postali avtoriteta, na katero se sklicujejo napram slovenski stranki. Ti listi nam torej niso nič mar, mi rajše opozarjamo na to, kar piše „Slovenski Branik“.

Ali ne zveni iz njegovih besed globoka žalost, da je v vseh kmečkih občinah zmaga Kmečka zveza, da je poražena Narodna stranka ter je od nje edinole v skupini slovenskih trgov prodrl „narodnjak“ Kukovec? Ali se ne pojavlja v tem stavku tisto liberalcem tako priljubljeno razredovanje narodnosti v narodnjaštvo 1. vrste in narodnjaštvo 2. vrste? Kukovec, zaveznik internacionalne socialne demokracije, proglasitelj gesla: več nemščine, je seveda narodnjak kateksohen, pošteni slovenski kmetje in njihovi zastopniki pa so narodnjaki zadnje vrste, če so liberalci toliko milostni, da jih še sploh štejejo med narodnjake. Zopet pojav tistega „nadstrankarstva“, ki se čuti srečnega samo v liberalni družbi.

Ponemčevalna veleorganizacija. Nemški Schulverein, eno izmed najstarejših in najdelavnejših obrambnih društev, je na Binkoštni pondeljek v Bjelicah imel svoj občni zbor. Udeležilo se ga je 767 delegatov 545 podružnic, zastopajočih 66.500 članov. Prisostvoval je tudi nemški minister-rojak Schreiner, ki je povdarjal veliki pomen nemškega Schulvereina za ohranitev nemštva na jezikovnih mejah.

Količeka pomena je v tem oziru nemški Schulverein, je pokazalo šolsko poročilo. Brez njega bi ne bilo ob jezikovnih mejah najmanj 11 nemških šol in 16 otroških vrteev; saj je Schulverein vzdrževal 10 lastnih otroških vrteev, 6 pa jih je podpiral. Devet zgradb za šole in otroške vrce se je sezidalo ali kupilo. Skupno je Schulverein pomagal v 849 slučajih. Kajpada je ponekod žrtvoval le nekaj 100 kron in z njimi je zaslužnil šolstvo in celi kraj za nemštvo.

Otroških vrteev, ki jih Schulverein podpira, je 101, lastnih ima 57. Šolskih zgradb, ki so v njegovi lasti, je 65.

Schulvereinovo vodstvo se veseli napredka nemških šol na Spodnjem Štajerskem. Posebno naglašajo napredek schulvereinskih šol v „nemških“ trgih Št. Lenart, Velenje, Šoštanj in Hrastnik. Tudi na Primorskem je konstatirali napredek. Šole v Opatiji in Gorici sta se morali razširiti, nova šola se je ustanovila v Lovrani.

Največ se je v preteklem letu potrošilo za Šlezijo, kjer so se za ostrovske industrijske okrožje ustanovile 3 šole in 3 otroški vrteci.

Podpirale so se tudi nemške manjšine v Galiciji in Bukovini.

Dohodkov je imel Schulverein v preteklem letu skupno 1.115.673 K 69 v. Narastli so tudi stroški. Za same šolske podpore je l. 1908 izdal 674.845 K 67 v., 222.000 K več nego leta 1907.

Odkar je bil zadnji občni zbor, se je priredilo več nego 1000 agitačnih in vzbujevalnih zborovanj za Schulverein; ustanovilo se je 467 podružnic, 299 več nego v preteklem letu; število delujočih podružnic je sedaj 1572. Bobnalo se je z vso vnetostjo za Roseggerjevo ustanovo, da bi se kmalu doseglo število 1000 darovalcev, ki bi darovali 2000 K.

Schulvereinov občni zbor nas zanima v toliko, v kolikor je za človeka dobro in potrebno, da spozna svojega nasprotnika in njegove moči. Moči naših narodnih nasprotnikov, ki težijo za tem, da bi odtajili slovanskim narodnostim kar največ članov in s tropo janičarjev pomnožili število in moč nemške posesti, so zelo velike. Postavimo proti njim v bran vse, kar je v naših močeh!

Kako Schulverein ponemčuje Spodnje Štajersko, se vidi iz poročila drugega predsednikovega namestnika dr. Wotawe na glavnem zboru v Bjelicah. O Spodnjem Štajerju je poročal sledeče: Minolo leto je prešla v javno upravo šola v Slatini. Novih šol in otroških vrteev se minolo leto ni ustanovilo, pač pa je za letošnje leto pripravljena cela vrsta takih ustanovitev. Izmed naših lastnih zavodov je šola v Hrastniku odprla 3. razred. V šolah v Velenju in Šoštanju istotako raste število učencev in je nedvomno le še vprašanje kratkega časa, da te tri društvene šole zvalimo na javne činitelje! Nova javna štirirazrednica je bila jeseni otvorjena v Slovenski Bistrici. Z našo izdatno pomočjo se sedaj zida nova šola v Sv. Lenartu v Slov. goricah. Tam se vsled silne slovenske agitacije ni moglo dobiti potrebno število otrok za javno nemško šolo (živio!) in bo šulverajn moral za sedaj ustanoviti le privatno šolo. V okolici Maribora je dobil že drugi kraj svojo lastno javno šolo s podporo šulverajna. Šola v Pikrah preide v našo last. Nov šulverajnski otroški vrtec je določen za Vojnik, dva druga, in sicer oni v Sv. Lovrencu nad Mariborom in v Slatini pa imata dobiti podporo našega društva. Velike žrtve bodo v bližnjem času potrebne za ugotovljenje gospodarsko močno ogrožene nemške pozicije v mestu Brežice na Savi. Tudi tu mora na mesto utrakvistične šole stopiti čisto nemška šola. Mestni občini Celje se glede sprejetja naše velike jubilejne gradbene podpore dovoli nadaljni rok do jeseni leta 1909. — Uspricho teh dejstev ključemo: Vsi Slovenci na krov k narodno-obravnemu delu!

Ponemčevalna društva v Avstriji koncem leta 1908: Schulverein 617.000 K, 100.000 članov; Südmärk 226.000 K, 50.000 članov; Zveza Nemcev na Češkem 190.000 kron, 55.400 članov; Nordmärk (proti Čehom in Poljakom na Šlezkem) 148.000 K, 20.000 članov; Zveza Nemcev za severno Moravsko 62.000 K, 44.000 članov; Zveza krščanskih Nemcev v Bukovini (proti Rusinom in Rumunom) 60.000 K, 4900 članov; Tirolska ljudska zveza (proti Italijanom) 56.000 K, 24.000 članov; Nemška pošumavska zveza (proti Čehom) 47.000 K, 36.000 članov; Zveza Nemcev za južno Moravsko (proti Čehom) 9900 K, 7500 članov; Zveza Nemcev za Dolnje Avstrijsko (proti Čehom) 7600 K, 7000 članov; Zveza krščanskih Nemcev v Galiciji (proti Poljakom in Rusinom) 2600 K, 3500 članov; Nemška zveza v Gornji Avstriji (proti Čehom) 8300 K, 2100 članov. Skupaj 1.454.000 K, 358.000 članov.

Slovenska božja služba v Gradcu je iskrena želja tamošnjih jako številnih Slovencev. Da se ta želja še ni izpolnila, je zakrivil nesramni terorizem nemškega nacionalizma in socialne demokracije. Slednja se bo nemara spreobrnila, ali vsaj morala bi se spreobrniti, če bi bila dosledna. Saj je slovenščini priznala pravico do obstanka celo na Zgornjem Štajerskem, kjer je slovenske delavce s slovenskimi plakati vabila na volišče za socialno-demokratskega kandidata? Če je slovenščino priznala celo na Zgornjem Štajerskem, ali ni dosledno, da jo prizna tudi v Gradcu, kjer živi toliko Slovencev? Zakaj nasprotuje slovenskim delavcem, ki so v njenih vrstah, pa bi vendar včasih radi božjo besedo slišali v svojem materinem jeziku, zakaj jih ovira v boju za njihove pravice, nasprotno morala bi jim pomagati, ker tako rada naglašajo, da je brezobzirna boriteljica proti vsaki krivici in povspesteljica pravice? Proti božji službi kot taki pa načeloma ne more imeti ničesar, saj je njen princip: vera je zasebna stvar. Bomo videli, ali bodo socialni demokrati, ki so v volilnem boju v nemških krajih agitirali s slovenskimi lepaki in katerim so v spodnještajerski skupini mest in trgov slovenski glasovi pomagali do zmage, popravili svojo krivico, ki so jo delali Slovincem v Gradcu.

Za „Društveni dom“ v Št. Ilju: Izid šaljive pošte v Slivnici pri Celju 4 K. Društva, posnemajte!

Razgled po svetu.

Nova tovarna optičnih aparatov se je ustanovila na Ogrskem. Trdka Karl Zeis iz Jene je v Rabi nakupila zemljišče in bo tam dala napraviti svojo podružnico za optične aparate.

Dvatisoč kron za Schulverein so še tudi darovale naslednje občine: Olomuc, Gradec, Celovec in kakor Krezus bogate — Brežice.

Stavka radi črncev. Državna železnica v državi Georgia je primorana, da ustavi svoj promet radi stavke vlakovodij in strojnikov, kateri se protivijo temu, da bi se rabili črnci pri kurjavi strojev. Občinstvo se je postavilo na stran stavkujočih ter navaljuje železniške stroje, kjer so zaposleni zamorski delavci.

Dame kot cestne pometalnice. Občinstvo v Washingtonu se je že dolgo časa pritoževalo radi nesnažnih ulic, in tudi dame najvišjih krogov so napravile primerne korake pri mestni upravi, da bi se posvečalo več skrbi javni snagi. No, mestne uprave pa na to uho navadno ne slišijo in tudi v Washingtonu ni bilo opaziti nikakega zboljšanja. Dame so sklenile bridko maščevanje in je tudi takoj izvršile: Lastnoročno so prijele za metlo in šle pometat ulice. Občinstvo je ta res junaški čin pozdravilo z velikim navdušenjem, mestni očetje pa naj se sedaj sami primejo za svoj veliki nos.

Nesreča v cerkvi. V Lisboni na Portugalskem se je vtrgal med mašo pevski kor v samostanski cerkvi Dal Gill, na katerem je bilo nad 200 pevcev in glasbenikov. Dosedaj so izkopali izpod razvalin 7 mrtvecev, 25 težko in 40 lahko ranjenih.

Spomenik Adamu in Evi je postavil v Baltimore bogataš Brady, češ, če bi ne bilo Adama in Eve, ne bilo bi tudi slavnih mož.

Važna obletnica. Dne 15. maja je bilo 18 let, kar je veliki papež Leon XIII. izdal imenitno okrožnico „Rerum novarum“ o delavskem vprašanju. S to okrožnico se je začelo krščansko-socialno gibanje delavskih slojev.

Črna roka v Španiji. Pod tem imenom znano evropsko društvo razširilo se je tudi po Španiji. Roparji požigajo gozdove in njive ter prete vsakemu kmetu, ki se jim upira, s smrtjo. Kljub najživahnejšem zasledovanju roparjev, se ni dosedaj posrečilo še nobenega ujeti.

Veliki viharji razsajajo v Atlantskem morju ob španskem obrežju. Potopilo se je že okrog 60 obrežnih bark in potonilo nad 100 ljudi.

Proti zamorcem. Gospa Soverel v New-Yorku je prodala po nekem posredovalcu svojo hišo. Šele po sklenjeni pogodbi je zvedela, da je hišo kupil zamorski duhoven S. Hood. Ker je njena hiša v aristokratskem delu mesta, so se vsi sosedje, kakor tudi lastnica, prodaji hiše uprli in zahtevali sodno razveljavljenje pogodbe, češ, da ne trpe zamorca za sosedo.

Stavkati so začeli v Chicagu pogrebni kočijaži. Pridružil se jim je tudi velik del zasebnih kočijažev, tako, da znaša število stavkujočih nad 1200.

Stavka kavarnarskih uslužbencev v Budimpešti se je popolnoma ponesrečila. Izmed 2500 članov organizacije jih vstraja pri stavki komaj desetina. 27 kavarnarjev je hotelo ugoditi zahtevam stavkujočih, med tem, ko je pa 220 kavarnarjev zahtevo odločno zavrnilo.

Poljski narodni zaklad. Nadzorovalni odbor poljskega narodnega zaklada je imel minoli teden svoje zaključno letno zborovanje. — Z dohodki v letu 1908 je znašal narodni zaklad 281.704 frankov, in imel, odštevisi letne stroške v znesku 7449 frankov, katerih se je dve tretjini porabilo za politične organizacije dne 25. februarja t. l., še 274.538 frankov premoženja. V nadzorovalni odbor so bili voljeni: dr. S. Laskovski v Genovi, E. Korytko, J. Galezorski in V. Gaštovski v Parizu, E. Adam v Lvovu, B. Tarnavski v Premislu in dva tajna člana X. in Y.

Tevtonska olika. Pred kratkim so vdrl 4 zagrizeni Nemci v krasno češko planinsko kočjo v Ivičini pri Kraljevem dvoru. — Razbili so ti zlikovci visoko kulturnega naroda, ki ima nas vse za „minderwertig“ 215 šip in vse svetilke, podrli peč in štedilnik, razrezali vso posteljnino in zamazali slike. Škoda znaša nad 2000 kron.

Brezžična električna razsvetljava. Na električni razstavi v Omahi v Združenih državah so razstavili 4000 električnih svetilk, katere so nžgali po brezžični električni napeljavi v približni razdalji 8 kilometrov. Napeljava je izvrstno delovala pri vseh poskusih in bo ta način razsvetljave ostal za mesto Omaha kot stalna razsvetljava.

Abesinski prestolonaslednik, vnuk kralja Menelika, se je poročil z 9letno nečakinjo sedanje carice. Princ ima 13 let.

Narodno gospodarstvo.

Osnova centrale za prodajo goved in rešitev vprašanja o trgovinskih pogodbah z balkanskimi državami. V državnem zboru ste bili uloženi pred nekaj dnevi dve zakonski osnovi, po katerih bi se trgovsko politični pogodbeni sistem izdelal in istočasno agrarnim interesentom zagotovila odškodnina za mesne kontingente balkanskih držav. Kakor znano je bilo potrjenih mnogo trgovinskih pogodb v letu 1906, ki bodo imeli do 1917 leta veljavo. V sistemu teh pogodb pa primanjkuje za naš izvoz zelo važen člen, namreč pogodbe z balkanskimi državami. Njih sklenitev je bilo zelo otežkočeno, ker je naša država zahtevala veliko večjega agrarnega varstva, ko pa v prejšnjih pogodbah. Tako so morala preteči od cele trgovsko politične dobe 1906—1917 cela tri leta, ne da bi se gospodarski sporazum med našo in balkanskimi državami le količkaj razjasnil. Sedaj ko je končana kriza v zunanji politiki, bi bil sklep pogodb tem nujnejši, ker je tudi politično razmerje naše monarhije v najtesnejši zvezi z balkanskimi gospodarskimi razmerami. Ker naša carina na žito ne dopušča skoraj nikakega uvoza žita iz balkanskih držav in tudi živina ni imela drugače uhoda čez mejo ko v zaklanem stanu, se je morala upeljati na meji najstrožja kontrola zaklanega goveda. V kljub temu se je pojavil od agrarne strani velik upor. Vladal je povsod strah, da bi pri uvozu me-a trpela cena živini. Vlada se je napram tem bojaznim izrazila, da tudi takrat ko je bila meja popolnoma zaprta, niso bile cene zboljšane. V obče pa balkanske države niso v stanu docela izrabiti svoje kontingente, in Srbija n. pr. je mogla samo eno četrtino svojega kontingenta uporabiti. Marveč so pravi uzroki slabih cen v nepravilni prodaji goved v tuzemstvu in v pomanjkljivi organizaciji živinskega izvoza iskati. Most, ki veže živinorejno poljedelstvo in mestni konzum, je vzrok podraženja mesa ne da bi imelo poljedelstvo kaj dobička pri tem. Tu bi se moralo odpmočiti.

Agrarni poslanci so se izjavili glede na zunanjo politiko, balkanske pogodbe pregledati, ako bi dobilo poljedelstvo zato dobre odškodnine. Ta odškodnina naj bi bila naprava centrale za prodajo živine, katera centrala bi morala biti gmotno dobro podprta. Predvsem je na mestu pospeševanje izvoza in potrebnih sredstev za zavarovanje živine, na katero se mora tudi misliti. Zelo važna je tudi organizacija, po kateri je rečen omogočeno, počakati toliko časa, da se cene zboljšajo in da ni primoran pod pritiskom trenutnih razmer prodati svojo živino za nizko ceno.

Konečno bo ta naprava morala pomagati tudi drugim za prodajo goveje živine in pospeševati goveje semnje. Centrala naj bi dobila vsako leto en milijon kron za svoje namene. V slučaju izvoza mesa iz balkanskih držav, bi pa centrala dobila vse carinske dohodeke iz uvoza goveje živine. Skupna svota bi se v osemletni periodi zvišala na 20 milijonov kron — svota, s katero bi se že prav dobro pomagalo živinorejskim prebivalcem naše monarhije.

Kartel avstrijskih tovarnarjev porcelana so na zadnjem občnem zboru razpustili. — Vzrok likvidacije so težkoče pri oddaji blaga in ponesrečene zveze z izdelovalci surove porcelanske snovi. — V kartelu je bilo okrog 20 avstrijskih tvrdk. Zveza z nemškimi tovarnarji ostane v istem razmerju, kot dosedaj.

Novi carinski tarif so uvedli na Španskem. Predlog, ki obseza 1281 paragrafov, vsebuje tudi določila, na podlagi katerih se osnujejo nove trgovske pogodbe s sosednimi državami.

Češki industrijci proti zvišanju davka na špirit. Pod predsedstvom princa dr. Miroslava Schwarzenberga so imele dne 1. junija v Pragi občni zbor češke industrijske družbe za špirit. Predsednik princ Schwarzenberg je razložil občne razmere poljedelske industrije špirta, kakor tudi nameravano povišanje davka na špirit, in izjavil, da je povišanje davka enako z oškodovanjem cele industrije. Ni na mestu, v trenutku stiske nekatere oddelke industrije, ki še precej dobro uspevajo, s povišanjem davka tirati v negotovo prihodnost. Interesenti špirtovne industrije naj stopijo v dogovor z vlado. Sicer obstoji neki posvetovalni komite, ki pa do danes niti ni začel delovati. Občni zbor je sklenil resolucijo, ki se ostro izreka proti povišanju davka na špirit.

Gospodarsko zboljšanje v Ameriki. V Združenih državah se je doba gospodarskega napredka na novo zboljšala in zastopniki raznih industrijskih podjetij so edini v tem, da že dolgo ni bilo tako lepe prihodnosti za američansko gospodarstvo, kakor ravno sedaj. V tovarnah se zvišujejo plače in železnice upajo kakor tudi industrijske družbe na velik letni dohodek. Plavži in tovarne v Pittsburghu in okolici so imele v mesecu prosincu zaposlenih 35% delavskih močij, a sedaj jih imajo že 85%. Jeklene tovarne Carnegie in Jones Langhlin, ki so imele v mesecu prosincu 10.000 delavcev, jih imajo sedaj 30.000. Premogokopi, ki so se prosince meseca zatvorili, so pričeli zopet delati in zaposlijo lahko sedaj 40.000 delavcev. Tekstilne tovarne delajo sedaj z 90%, v prosincu pa še 30%, niso mogle doseči. 37 tekstilnih tovarnen je sklenilo povečati svojo obrt in potrebujejo za to 20 milijonov frankov. Plače, ki so se za časa krize znižale za 10%, so se povrnila na svojo prejšnjo višino. Predsednik bombazevega trsta Wood se je pri priliki izrazil, da pričakujejo za letošnje leto kupčije za več kot 350 milijonov frankov, to je za 100 milijonov frankov več kot običajno. Priseljevanje je veličansko. V mesecu marcu se je priselilo 117.000 oseb proti 65.000 istočasno v prejšnjem letu. Toda svari se pred izseljevanjem, ker je v Ameriki sami dovolj delavnih močij, ki so že ondodnega dela in jezika navajeni.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Prodajo se novi in stari enovprežni vozi, kakor kočije, faetoni, (lahke kočije) in gospodarski vozi po najnižji ceni. Sprejmejo se tudi vozi v zameno pri Pergler Franc, tovarna vozov, Mühlgasse 44, Maribor. 119

Učilišče in vzgojalnišče Ketzelsdorf pri Svitavi (Moravsko) sprejme deklice, ki se hočejo izvežbati v šolski stroki in drugih rečeh, kakor v ženskih ročnih delih, vezanju, pletenju, šivanju, prikrititvi obleke, risbi kroja, v modernih jezikih (tudi slovanskih), godbi, kuhanju, likanju, gospodinjstvu itd. Vzgojalnišče je v gozdnatem kraju in ima radi tega jako zdravo lego. Natančnejša pojasnila daje ravateljstvo. 118

Veliko posestvo, prav lepo na Spod. Štaj. se prodaja zaradi bolehnosti posestnika celo ali pa na drobno. Posestvo meri čez 70 orolov in sicer 3 orole vinograde, 12 orolov njiv, 18 orolov travnikov, 12 orolov sadonosnikov, 25 orolov gozda z 12 zidanimi poslopji, gostino, prodajalno blizu farne cerkve, v dolini ob okrajni cesti pol ure od kolodvora. Cena se določi po velikosti prevzetega posestva in številu poslopja. Ponudbe pod „Ve- leposestvo“ na upravn. tega lista. 92

Lepo malo posestvo pičle pol ure od Ptujске gore na lepi ravnini je na prodaj. Isto meri okoli 8 orolov in obstoji iz njiv, travnikov, sadonosnika in gozdov. Poslopja so v dobrem stanu. Cena samo 3000 Kron. Več pove lastnik Matija Polič v Mariboru, Parkstrasse št. 24. 454

Zelo ugodna prilika!

Prodajam prostovoljno žago in mlin na potoku, 5 minut daleč od izliva v Savo, pri lepi cesti. Kolodvor Zidanmost je oddaljen 1 uro, trg Radeče 1/2 ure. V kratkem se otvori železniška postaja. Izvrstna lega tudi za večje podjetje s pomočjo elektrike. Cena zelo nizka. Slovenci, ki se zavedate kake veljave, pridite, sicer bo tujec porabil priučujočo ugodno priliko! Prodajam tudi pripadajoče posestvo: njive, gozd, travnik, vinograd. Več pove Ant. Podlipnik, Loka pri Zidanem mostu.

Lepo posestvo blizu Velenja v Spodnjem Štajerju, v ravnini in sicer zidana hiša, zidani hlev, 8 orolov njiv, 2 orala hmelja, 8 orolov travnikov med tem 2 orala sadonosnika in 8 orolov dorastlega gozda z mešanim drevjem, skupaj 26 orolov, nerazdeljeno ali pa tudi samo polovica prodaja se za nizko ceno. Plačilo ugodno. Ponudbe naj se pošljejo pod „Posestvo“ na uredništvo tega lista. 91

Platneni izdelki Rudnih gor so na dobrem glasu, — so pa tudi pristni in trpežni — če se naročijo naravnost iz Rudniških gor. Ostanke cefirja, primerni za obleke so najcenejši pri izdelovalcu Jožef Anderšek v Bistri pri Novem mestu ob Metavi, Češko. 40 m najboljšega sukna stane 16 K. 112

Izkušen samski organist ob enem tudi cerkovnik se takoj sprejme v Leskovcu pri Ptuj. 111

Gimnazijec zmožen slovenščine in nemščine išče službe. Dopis na uredništvo tega lista. 457

Čudo!

50.000 parov črevljev, 4 pari samo K 7.

Radi nakupa velike množine morem po tako nizki ceni prodati 2 para moških in 2 para ženskih črevljev za 7 K. Velikost naj se označi v centimetrih.

S. Urbach, Krakov. 107

Cerkveni slikar Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateliju in izdelujem manjša dela, popraviljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Okrajna posojilnica v LJUTOMERU

vabi na

izredni občni zbor

ki se vrši

13. junija 1909 ob 8. uri dopoldne v Fran-Jožefovi šoli v Ljutomeru.

Dnevni red: Izstop iz „Zadružne Zveze v Celju“ ter pristop k „Zadružni Zvezi v Ljubljani“.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

V najnujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Solska ulica 2.

V trenutku uniči ogenj

mnogim posestnikom poslopja in s trdom spravljene pridelke. Nima jo pričakovati izdatne pomoči, ako niso dobro zavarovani

Kdor potrebuje tozadevnih pojasnil, naj se obrne na Vinko Vabič-a mlajšega, trgovca in okr. zastopnika Dunajske zavarovalne družbe v Zalcu. 108

Zavaruje najceneje!

Skrbi za takojšeno in kulantno izplačilo oškodovanim!

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m. po 36 v.
Slovensko platno m. po 40 v.
Savinsko platno m. po 44 v.
Vojaško platno m. po 46 v.
Domestih platno mehko m. . . . po 48 v.
Gorsko platno debelo m. po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m. po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m. . . po 60 v.
Vzorec zastonj in pošiljatve čez 20 K franko.

Slikar in pleskar**Franc Divjak**

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavnemu duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah. Ako se skličete na „Straža“ dobite po znižani ceni

Izvrstni molitveniki

so:

Knj. Vence pebečnih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50
Kozman, Dehliške bukvice „ 3-
Vence svetih pesmi . . . „ 2-
Prijetelj streški . . . „ 40
Sv. Opuscula 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev vsak. Pošiljate zašila 20-30 v. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 3 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposoji na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne! 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nakladnice.

Svoji k svojim!

Urar, očalar
in zlatar

Franjo Bureš

Maribor
Tegethofova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljše igle za gramofone.
Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Edina narodna steklarska trgovina
Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in pri- vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Slovenski krojač
Jakob Vezjak

v Mariboru, Šolska ulica 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po naj-novejšem kroju. Velika zaloga vsakovrstnega :: :: sukna iz domačih in tujih tovarn. :: ::
Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje. 36

Pozor! Slovenci! Pozor!
Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica št. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 84

Restavracija
Narodni dom
v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina ka- kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur- nejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizelčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni.

Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Hotel
Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stano- vanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: :: 51

se priporoča za obilni obisk

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpriprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri 34

,Obrtni zadrugi mizarских mojstrov'
v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, les- tencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim! 38 Svoji k svojim!

Brzjavi: „Kamnoseška in- dustrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška in- dustrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-

seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška

:: obrt s strojnim obratom. ::

Izvrševanje vseh stavbenih del:

kakor stopnic, fasad, podbojev,

pomolov, nastavkov itd. iz različ-

:: nih kamenov in cementa. ::

Specialna delavnica in podo-

barski atelje za umetna cerkvena

dela kakor: altarjev, obhajilnih

miz, prižnic, kropilnih in krstnih

:: kamnov itd. ::

Brušenje, puliranje in struganje

:: kamena s stroji. ::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih

spomenikov iz različnih marmornih

vrst granitov in sijenitov po razno-

vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih

:: rodbinskih grobišč (rakev) ::

Flakovanje cerkva, dvoran in

hodnikov s šamotnim ali cementnim

:: tlakom. ::

Izdelovanje pohištvenih plošč iz

različnih najbolj idoli marmornih

:: vrst v vseh oblikah. ::

Popravljanje spomenikov, udele-

:: vanje napisov v iste. ::